

Eda kommun

Planeringsstrategi

- Styrdokument -

 Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	Styrdokument
	Beslutad av	Kommunfullmäktige 2024-02-21 § 23
	Dokumentansvarig	Samhällsbyggnad
	Reviderad av	Kommunfullmäktige 2024-12-11 § 190

Innehåll

1	Sammanfattning.....	4
1.1	Disposition.....	4
2	Bakgrund.....	5
2.1	Eda kommuns Översiktsplan 2014.....	5
2.2	Syfte med planeringsstrategin	5
3	Samlad bedömning om översiktsplanens aktualitet.....	6
3.1	Sammanfattning av översiktsplanens aktualitet	6
3.2	Ställningstagande om översiktsplanens aktualitet.....	9
3.3	Eda kommuns fortsatta arbete med översiktsplanering.....	10
4	Översiktsplan 2014 som stöd för Eda kommuns verksamhet.....	14
4.1	Översiktsplanen som ett gemensamt visionsdokument.....	14
4.2	Översiktsplanen som ett stöd för vägval och avvägningar i efterföljande planering	15
4.3	Översiktsplanen som en gemensam plattform för kunskapsunderlag	15
5	Uppföljning av betydande miljöpåverkan.....	16
5.1	Metodbeskrivning.....	16
5.2	Sammanfattning av resultat	16
6	Förändrade planeringsförutsättningar	19
6.1	Förändrade planeringsförutsättningar inom Eda kommun	19
6.2	Förändrade planeringsförutsättningar på regional nivå.....	19
6.3	Förändrade planeringsförutsättningar på nationell nivå	19
6.4	Förändrade planeringsförutsättningar på internationell nivå.....	19
6.5	Förändrad lagstiftning	20
7	Bilaga 1 – Enkät till utskott, nämnder och bolag.....	21
8	Bilaga 2 – Uppföljning av betydande miljöpåverkan	22
8.1	Regeringens proposition 2003/04:116.....	22
8.2	Metod och avgränsning för uppföljningen	22
8.3	Uppföljning av betydande miljöpåverkan	24
9	Bilaga 3 – Tabeller med förändrade planeringsförutsättningar.....	33
9.1	Planeringsförutsättningar inom Eda kommun	33
9.2	Planeringsförutsättningar på regional nivå.....	36
9.3	Planeringsförutsättningar på nationell nivå	41
9.4	Planeringsförutsättningar på internationell nivå.....	51
9.5	Förändrad lagstiftning	51

1 Sammanfattning

En planeringsstrategi är en framåtblickande aktualitetsprövning av kommunens gällande översiktsplan. I planeringsstrategin ska kommunfullmäktige bedöma om översiktsplanen är aktuell och ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Utöver det ska fullmäktige ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Planeringsstrategin som sådan innebär inte någon ändring av översiktsplanen.

Sedan Eda kommuns Översiktsplan 2014 antogs har mycket skett inom såväl kommunen som i regionen, Sverige och internationellt. Det finns mycket ny kunskap inom flertalet områden som lett till uppdaterade kunskaps- och planeringsunderlag, nya rekommendationer, lagstiftning och målsättningar. Alla förändrade faktorer som en översiktsplan behöver ta i beaktande.

Eda kommuns översiktsplan anses fortsatt vara aktuell och ge stöd på kort sikt. Däremot finns ett behov av att ta fram en ny översiktsplan, som bör antas inom nästa mandatperiod (2026–2030) för att kunna vara ett fortsatt stöd i kommunens utveckling.

Fram till dess att ett nytt översiktsplanearbete sätts i gång behöver de pågående planeringsunderlagen färdigställas, dessutom behöver ny kunskap tas fram. Både i form av egna strategier eller planer, och som en del i ett kontinuerligt översiktsplanearbete. En digital samhällsbyggnadsprocess behöver implementeras liksom en process för en kontinuerlig strategisk översiktlig planering.

Uppföljningen av betydande miljöpåverkan visar att det finns en risk för en kvarstående negativ betydande miljöpåverkan, med avseende på naturmiljö och vattenkvalitet. Vattenkvalitet är en viktig fråga för Eda kommun, då en god vattenkvalitet både påverkar möjligheterna att locka nya invånare till kommunen och påverkar attraktiviteten för tillfälliga besökare.

1.1 Disposition

Planeringsstrategin består av fem kapitel och tre bilagor. Kapitel 2 ger en bakgrund till varför en planeringsstrategi tas fram. I Kapitel 3 redogörs för den samlade bedömningen, inklusive ett ställningstagande kring aktualiteten. Kapitel 4 redovisar resultatet av den enkät som skickades ut i juni 2023. Själva enkäten redovisas i Bilaga 1. Kapitel 5 ger en sammanfattning av uppföljningen av betydande miljöpåverkan som genomförandet av översiktsplanen bedömts ha lett till, en fördjupning återfinns i Bilaga 2. I Kapitel 6 beskrivs kortfattat vilka förändrade planeringsförutsättningar som påverkar översiktsplanens aktualitet, en fördjupning av dessa återfinns i Bilaga 3.

2 Bakgrund

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen, i enlighet med bestämmelserna i 3 kap. 1 § PBL. Översiktsplanen ska återspegla den politiska uppfattning och redovisa övergripande mål, förändringar och trender i omvärlden, kommunens fysiska struktur och allmänna intressen. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men är avsedd att vägleda beslut om användningen, utvecklingen och bevarandet av mark-, vatten- och byggda miljöer. Den beslutas av kommunfullmäktige och är avgörande för att formulera strategier för långsiktig hållbar utveckling.

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska kommunfullmäktige minst en gång per mandatperiod bedöma ifall översiktsplanen är aktuell. Den 1 april 2020 tillkom lagändringar i PBL om att kommunen ska göra en aktualitetsprövning genom att ta fram en planeringsstrategi, alternativt anta en ny översiktsplan. I det fall kommunen varken tar fram en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan betraktas per automatik den tidigare översiktsplanen vara inaktuell.

En planeringsstrategi ska antas av kommunfullmäktige minst en gång under mandatperioden och första gången senast 24 månader efter ett ordinarie val enligt 3 kap. 23 § PBL. I planeringsstrategin ska kommunfullmäktige dels ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, dels redogöra för kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen, samt bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § PBL. Kraven innebär kortfattat att en bedömning ska göras huruvida översiktsplanen ger vägledning om hur mark- och vatten avses användas, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, samt hur planen tar hänsyn till värdena i riksintressen och hur gällande miljö kvalitetsnormer efterlevs.

2.1 Eda kommuns Översiktsplan 2014

Den nu gällande översiktsplanen för Eda kommun antogs av Kommunfullmäktige 2014-12-17 och vann laga kraft 2015-01-13. Översiktsplan 2014 består av ett huvuddokument, inklusive LIS-plan, landsbygdsutveckling i strandnära lägen, och miljökonsekvensbeskrivning (MKB), som bilaga. Utöver det ingår tre fördjupade översiktsplaner (FÖP) för tätorterna Charlottenberg, Åmotfors och Eda Glasbruk, samt ett tematiskt tillägg (TÖP), i form av en vindbruksplan. FÖP Charlottenberg förklarades inaktuell vid aktualitetsprövningen av översiktsplanen 2018.

2.2 Syfte med planeringsstrategin

Syftet med planeringsstrategin är att Eda kommun ska bedöma och utvärdera ifall gällande översiktsplan är aktuell (inklusive fördjupningar av översiktsplanen och tematiska tillägg till översiktsplanen) samt klargöra och redovisa hur kommunen avser arbeta med den fortsatta översiktliga planeringen.

3 Samlad bedömning om översiktsplanens aktualitet

Detta kapitel utgör den samlade bedömningen om aktualiteten för Översiktsplan 2014. Bedömningen bygger på kunskap och underlag som redovisas i efterföljande kapitel. Figur 1 anger det samlade ställningstagandet för Eda kommuns översiktsplans aktualitet.

Eda kommuns översiktsplan bedöms på kort sikt ge tillräckligt stöd i detaljplaneläggning, lovgivning via exempelvis förhandsbesked och andra strategiska frågor där översiktsplanen har betydelse som rådgivande dokument. Översiktsplanen är dock i behov av en uppdatering för att vara vägledande på längre sikt. En ny översiktsplan borde därför antas under nästa mandatperiod (2026–2030). Därtill behöver översiktsplanen digitaliseras för att förberedas för kommande krav. En aktuell översiktsplan är ett bra verktyg för att få en mer hållbar samhällsplanering där avvägningar mellan olika intressen samt konsekvenserna av kommunens utveckling utreds i ett tidigt skede.

Figur 1. Ställningstagande kring översiktsplanens aktualitet

De arbeten som nämns under rubriken ”3.3 Eda kommuns fortsatta arbete med översiktsplanering” är nödvändiga att genomföra för att översiktsplanen ska kunna stödja och ge vägledning till efterföljande planering och lovgivning. Gällande processutveckling behövs ett arbete för att säkerställa en kontinuerlig översiktlig planering, vilket med fördel görs i samband med påbörjandet av en ny översiktsplan. Ett förberedande arbete för att möjliggöra en digital översiktsplan behöver också genomföras. Enligt beslut från regeringen i februari 2023 ska alla översiktsplaner som påbörjas efter 31 december 2026 kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Det innebär ett delvis nytt arbetssätt för många kommuner, inklusive Eda kommun.

3.1 Sammanfattning av översiktsplanens aktualitet

I Tabell 1,

Tabell 2 och Tabell 3 beskrivs vilka tematiska delområden som är aktuella, delvis aktuella eller inaktuella. Rubrikerna för delområdena utgår ifrån den struktur som finns i befintlig översiktsplan samt vilket innehåll en översiktsplan ska ha enligt 3 kap. PBL (2010:900).

Tabell 1. Aktuella tematiska delområden

Delområde som är aktuellt	Kommentar
Kommunens rekommendationer – Bostäder	Rekommendationerna i sig är fortsatt aktuella, även om det mesta är utbyggt enligt mark- och vattenanvändningskartan. Rekommendationerna bör dock förtydligas och utvecklas för att utgöra ett bättre stöd i efterföljande planering och bygglov.
Övriga områden enligt befintlig översiktsplan	Riktlinjerna för övriga områden bedöms fortfarande vara aktuella, eftersom de följer PBL och MB.

Tabell 2. Delvis aktuella tematiska delområden

Delområde som är aktuellt men som inte tillämpas eller utnyttjas	Kommentar
Tematiska frågor och allmänna intressen	Generellt har mycket hänt sedan 2014 i såväl Eda kommun, som i Region Värmland, Sverige och internationellt. Lagstiftning har utvecklats och nya krav införts. Det medför ett behov av att se över rekommendationer och riktlinjer i kommande översiktsplan.
LIS-områden	De utpekade LIS-områdena är fortsatt aktuella då alla inte är utbyggda. Men efterföljande planering ställer höga krav på lokalisering, utredningar och utförande som behöver tillämpas. Länsstyrelsens granskningsyttrande uttryckte även några frågetecken som bör redas ut i efterföljande planering. En egen LIS-plan är inte nödvändig, men förutsättningarna och områdena bör ses över och förtydligas i kommande översiktsplan.
Vindbruk	Vindbruksplanen är fortsatt aktuell då de utpekade områdena ännu inte bebyggts med vindkraftverk. Ny teknik har utvecklats sedan 2014 vilket gör att förutsättningarna för vindkraftverk i kommunen delvis ändrats. En uppdatering av utpekade områden kan göras och inkluderas i kommande översiktsplan.

Tabell 3. Inaktuella tematiska delområden

Delområde som är inaktuellt	Kommentar
Markanvändningskarta exklusive LIS	Utbyggnadsområdena som redovisas på markanvändningskartan i gällande översiktsplan med FÖP:ar är till stor del utbyggda. Kartan behöver uppdateras så att kommunens avsikt avseende den fysiska utvecklingen redovisas i kommande översiktsplan.
Befolkningsutveckling	Befolkningen i Eda kommun har inte vuxit som prognosticerat. En ny befolkningsprognos bör tas fram, alternativt kan Region Värmlands eller SCB:s befolkningsprognos användas för att beräkna den nödvändiga utvecklingen i kommunen. Detta behöver ligga till grund för föreslagen markanvändning i kommande översiktsplan. Hänger samman med punkten "Tillgodose långsiktigt behov av bostäder".
Kulturmiljö	Ett kulturmiljöprogram över hela kommunen behöver tas fram för att på ett bra sätt kunna ta hänsyn till Eda kommuns specifika kulturmiljö i efterföljande planering. Detta behöver inkluderas i kommande översiktsplan.
Miljö kvalitetsnormer för vatten	Enligt miljöbalken (1998:808) ansvarar myndigheter och kommuner för att ange miljö kvalitetsnormer följs. Enligt plan- och bygglagen (2010:900) ska det framgå i en översiktsplan hur gällande miljö kvalitetsnormer ska följas. En ny förvaltningscykel har påbörjats 2021 som sträcker sig till 2027. Länsstyrelsen har tagit fram ett åtgärdsprogram, Vattenmyndigheterna har också tagit fram en åtgärdsplan som ska följas. Detta behöver tas hänsyn till och inkluderas i kommande översiktsplan.
Tillgodose långsiktigt behov av bostäder	Då utbyggnadsområdena till stor del är utbyggda finns det inget tydligt mål eller medel för att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Nya utbyggnadsområden behöver redovisas i kommande översiktsplan. Riktlinjer för bostadsförsörjning bör utgöra ett underlag till översiktsplanering. Detta hänger även samman med befolkningsutvecklingen.
Riksintressen	Beskrivningen av utpekade riksintressen är i stort sett aktuell. Riksintresse för kulturminnesvård har utgått och ersätts av riksintresse för kulturmiljövård, det behöver uppdateras. Riksintresse för totalförsvaret är i ett annat läge idag än 2014 på grund av förändringar i omvärlden och behöver därmed ses över och inkluderas i kommande översiktsplan.

Samordning med relevanta nationella, regionala mål, planer och program	Flertalet planeringsunderlag, styrdokument och kunskapsunderlag samt planer och program på regional och nationell har tagits fram sedan 2014. Dessa behöver tas hänsyn till och arbetas in i kommande översiktsplan.
Risk för skador på grund av översvämning, ras, skred och erosion	Det saknas tillräckligt underlag i den gällande översiktsplanen för att utgöra fullgott stöd i efterföljande planering. Eda kommun har påbörjat arbeten med inventeringar, dessa behöver fortsätta och inkluderas i kommande översiktsplan.
Mellankommunala frågor	Mycket som har skett i andra kommuner påverkar den mellankommunala planeringen. Exempelvis påverkar planering av ny infrastruktur, vindkraft, handel och gränshandel i angränsande kommuner utvecklingen och förutsättningar i Eda kommun såväl som att motsvarande planering i Eda kommun påverkar andra kommuner. Detta behöver tas hänsyn till och inkluderas i kommande översiktsplan.
Näringsliv och service inklusive turism och friluftsliv	Översiktsplanen hänvisar till stor del till utbyggnad enligt FÖP:arna. I kommande översiktsplan behöver riktlinjer och lokalisering av tillkommande bebyggelse samt utveckling av näringsliv och service framgå.
Infrastruktur	Utbyggnad av ladd- och tankinfrastruktur, Länsplan för regional transportinfrastruktur i Värmland 2022–2033 och kommunens gällande översiktsplan är inte samordnade. Det sker investeringar i järnvägsinfrastruktur på regional och nationell nivå som kan ge konsekvenser för kommunen, så som exempelvis Stockholm-Oslo 2.55. Kartering och planering kring bredbandsutbyggnad behöver ses över då mycket hänt sedan 2014. Detta behöver inkluderas i kommande översiktsplan.
Vatten	En ny förvaltningscykel för miljö kvalitetsnormer har inletts. Kraven på vilken status som ska uppnås är detsamma, men tidsfristen för det ska uppfyllas har justerats. Därefter behöver statusen bibehållas. Skrivningar kring MKN behöver uppdateras i kommande översiktsplan. Det finns även nya krav gällande flera typer av vattenrelaterade frågor så som vattentjänstplan, dagvattenhantering, VA-hantering, vatten i friluftslivet, grundvatten och konsekvenser vid skyfall. Dessa frågor behöver arbetas in i kommande översiktsplan.
Hälsa och säkerhet	Nya krav har tillkommit sedan 2014 vad gäller hänsynstagande till olika risker för hälsa och säkerhet exempelvis klimatrisker, ras och skred. Dessa behöver tas hänsyn till och inkluderas i kommande översiktsplan.
Delstudie Koppom	I gällande översiktsplan finns ett behov av en delstudie för Koppom beskriven. Framtagandet av en delstudie är inte längre aktuell. Genom Boverkets ÖP-modell kan utvecklingen av alla kommunens tätorter hanteras inom ramen för översiktsplanen. En egen FÖP för Koppom är därmed inte nödvändig.

3.2 Ställningstagande om översiktsplanens aktualitet

Mycket har hänt på lokal, regional, nationell och internationell nivå sedan 2014 vilket påverkar en kommuns översiktliga planering. Exempelvis har flera mål, strategier och lagar tillkommit som inte har hanterats i gällande översiktsplan. Riksintressen har tillkommit eller fått ny innebörd och kraven kring miljö kvalitetsnormer i översiktsplanen har skärpts. Dessutom har utpekade områden i översiktsplanen delvis byggts ut och vissa områden bedöms delvis inte längre genomförbara. Därtill är kommunens mark för verksamheter nästintill utbyggd vilket innebär en risk för att nya etableringar inte kan tillkomma.

De pågående strategiska utredningarna och arbetena med planeringsunderlag och styrdokument utgör värdefulla underlagsmaterial till ny översiktsplan. En ny översiktsplan ger, genom avvägningar mellan olika intressen, nödvändigt stöd och vägledning för efterföljande planering, som delvis saknas i gällande översiktsplan. Genom flera av de pågående arbetena bedöms kommunens utveckling, så som beskriven i översiktsplanen, fortsättningsvis kunna ha stöd i efterföljande planering och planläggning.

De befintliga FÖP:arna för Charlottenberg, Åmotfors, Eda glasbruk, och TÖP:arna för vindbruksplan och LIS-plan behöver inte uppdateras som egna dokument. Dessa tematiska områden arbetas med fördel in i kommande översiktsplan för att få en enhetlig översiktsplan som är tydlig och lättanvänd.

Det finns flera fördelar med att samla tematiska områden i ett översiktsplanen. Det blir tydligare för fortsatt prövning och process samt enklare att följa avvägningar i olika frågor när de är samlade i samma dokument, dessutom kan tematiska frågor då få ett mer proportionerligt utrymme. Om ett tematiskt område är särskilt svårt att hantera bedöms det även finnas fördelar med att hantera det i en enhetlig översiktsplan snarare än i ett eget dokument. I en översiktsplan behöver vissa frågor behandlas och bearbetas lite djupare utan att det för den skull behöver innebära en egen FÖP eller TÖP. I början av en ÖP-process är det bra att lyfta fram dessa eventuella knäckfrågor och bearbeta, samtala samt utreda dessa extra. Vilka frågor det är skiljer sig från kommun till kommun, men vissa tematiska frågor återkommer i många översiktsplaner just nu så som vindkraft och solenergi. Boverkets ÖP-modell möjliggör även för kommuner att kunna vara mer detaljerade i vissa frågor än i andra.

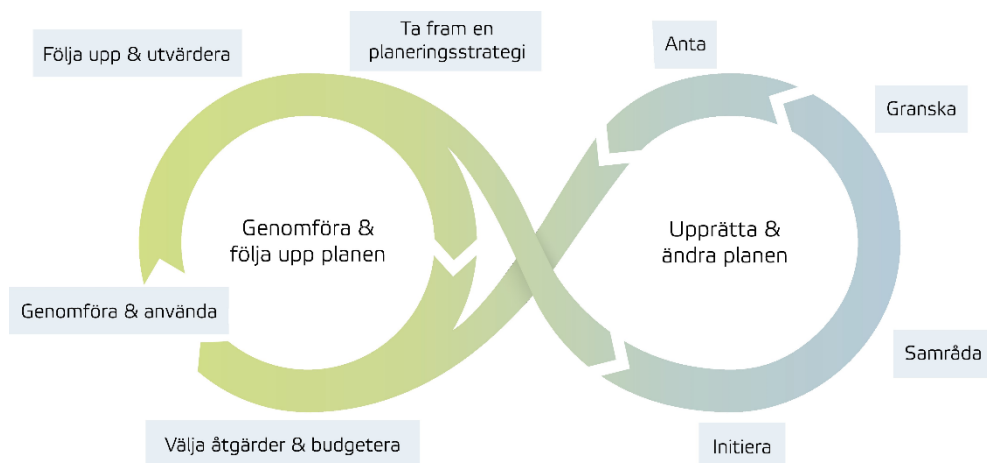
3.3 Eda kommuns fortsatta arbete med översiktsplanering

Översiktlig planering har en central roll i kommunernas arbete med efterföljande planering och processutveckling. Då mycket förändringar har skett i såväl Eda kommun som i omvärlden sedan 2014 är många delar av nu gällande översiktsplan i behov av revideringar. Ny kunskap och arbetsprocesser behöver därmed utvecklas för att förenkla ett kommande arbete med ny översiktsplan.

Nedanstående punkter kan med fördel påbörjas inför ett nytt översiktsplanearbete, alternativt parallellt med uppstarten av ett arbete med en ny översiktsplan:

- Digital samhällsbyggnadsprocess – Boverket föreslår att alla kommunernas äldre detaljplaner ska digitaliseras, de som inte är digitaliserade upphör att vara aktuella 1 januari 2028. Eda kommun bedriver ett kontinuerligt arbete med att digitalisera äldre detaljplaner. En digital samhällsbyggnadsprocess behövs även för att förbereda för att ta fram en digital översiktsplan. Från 31 december 2026 ska översiktsplanen utformas så att uppgifterna kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Även kommande planeringsunderlag bör tas fram utifrån ett digitalt arbetssätt för att underlätta återanvändandet av geografiska data och annat underlag i andra processer inom kommunen, samt för kommande översiktsplan.

- Strategisk översiktlig planering – Eda kommun bör utveckla arbetssätt, rutiner och kunskap kring kontinuerlig planering för att underlätta pågående arbeten samt kommande arbete med ny översiktsplan samt övrig planering. Detta sker med fördel parallellt med framtagandet av ny översiktsplan.

Figur 2. Boverkets processbild över en kontinuerlig översiktsplanering

Det finns flera olika sätt att ta fram, besluta och använda kunskap som är nödvändig för den kontinuerliga översiktliga planeringen. I redovisningen nedan föreslås arbeten med två olika typer av underlag, kunskapsunderlag och planeringsunderlag.

Ett kunskapsunderlag tas fram inom ett visst avgränsat tematiskt område utan att ha vägt kunskapen mot andra intressen eller värden. Det behöver inte tas fram inom en specifik planeringsprocess eller beslutssituation, utan tas fram när behov finns av att öka kunskapen inom ett visst område. Informationen kan sedan användas i ett planeringsunderlag.

Ett planeringsunderlag är ett underlag som ingår i en planeringsprocess och ska möjliggöra avvägningar mellan olika intressen. Ett planeringsunderlag tas alltså fram i ett specifikt sammanhang och väger in flera olika aspekter, även utanför det tematiska området, och ställningstaganden för att beslut ska kunna fattas i en särskild fråga. Ett planeringsunderlag kan alltså bygga på ett kunskapsunderlag och kan i sin tur vägas in i en översiktsplan.

I dagsläget pågår arbete med ett antal planeringsunderlag och styrdokument som behöver färdigställas. Dessa listas i tabellen nedan.

Tabell 4. Pågående planeringsunderlag

Planeringsunderlag	Förväntat antagande	Kommentar
Dagvattenstrategi	Vår 2024	En dagvattenstrategi är påbörjad i enlighet med VA-planen.
Hälsoplan	Vår 2024	Befintlig hälsoplan revideras var fjärde år. Hälsoplanen från 2003 utgår från prioriterade folkhälsomål och ska tjäna som vägledning för de politiska utskottens arbete.
Miljö- och energiplan	Vår 2024	En bilaga till hållbarhetsstrategin som antogs 2020. Planen innehåller en handlingsplan för den ekologiska dimensionen av kommunens hållbarhetsarbete.

Planhandläggnings-rutiner	2023	Arbete pågår för att ta fram nya rutiner.
Skyfallskartering Charlottenberg	Vår 2024	En kartering är beställd utifrån Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps nya standard för skyfallskartering.
Utökad ras- och skredinventering för flera tätorter	Löpande	2023 års kontroll är genomförd. Fler områden i kommunen behöver dock inventeras. Det finns en stor risk för ras och skred som påverkar befintliga bostäder och åtgärder kan behöva vidtas för att skydda dessa.
Vattentjänstplan	Vår 2024	Snart färdigställd.

Inför ett kommande arbete med att ta fram en ny översiktsplan behöver ett antal planeringsunderlag påbörjas, färdigställas samt inkluderas i kommande översiktsplan. En ny översiktsplan bör antas under nästa mandatperiod för att kunna vara vägledande på längre sikt. Planeringsunderlagen listas nedan i en prioritetsordning.

Tabell 5. Behov av planeringsunderlag

Planeringsunderlag	Prioritet	Kommentar
Arbetsmetod för social hållbarhet med särskild hänsyn till barn i detaljplanering	1	Ta fram en rutin eller checklista för hur barn tas hänsyn till i översiktlig planering och efterföljande planering. Övrigt arbete med social hållbarhet och barns perspektiv, inklusive en hållbarhetsbedömning, bör inkluderas i kommande översiktsplan.
Bostadsförsörjningsprogram/riktlinjer för bostadsförsörjning	1	Enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska alla kommuner ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning. Riktlinjerna ska antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod. Riktlinjerna kan redovisas i ett bostadsförsörjningsprogram. Befintligt bostadsförsörjningsprogram från 2017 måste uppdateras eller revideras, alternativt måste ett helt nytt program tas fram denna mandatperiod. Boverket rekommenderar att dessa riktlinjer utgör underlag för översiktsplanen.
Klimatriskbedömning	2	Kommunens klimatriskbedömning syftar till att redogöra för befintliga klimatrisker inom kommunen. Den bör innehålla risker och tematiska områden så som dagvattenhantering, risk för skyfall, konsekvenser vid snabb snösmältning, värmeböljor, risk för erosion, ras- och skredinventering samt en gröstrukturplan. Bedömningen kan följas av en klimatriskanalys där åtgärder föreslås.
Kulturmiljöprogram	2	Ett kulturmiljöprogram bör innehålla en inventering och kartering av kulturmiljöer inom kommunen. Programmet kan också innehålla en gestaltningspolicy som anger hur kulturmiljön ska bevaras samt hur tillkommande bebyggelse ska gestaltas för att stötta värdefulla kulturmiljövärden.
Naturvårdsstrategi/ Grönstrategi	2	En naturvårds- eller grönstrategi bör ta ett helhetsgrepp på friluftsliv- och gröstrukturfrågan och inkludera en plan för naturvård, hur friluftsliv kan främjas, en plan för hantering av biologisk mångfald, en plan för arbetet mot invasiva arter, en ekosystemtjänstanalys, en kartering och en plan för hotade arter. Strategin bör redovisas både på kommunal nivå och med högre detaljeringsgrad för tätorterna för att säkerställa en inventering och utpekande av grönytor som inte bör exploateras.

Näringslivsstrategi	2	En näringslivsstrategi bör tas fram som redogör för näringslivet inom kommunen, inklusive en kartläggning och en strategi för att bevara eller utveckla näringslivet. Strategin bör innehålla målsättningar och arbete för besöksnäring och turism, skogsbruk, och planer för industrietableringar.
Trafik- och mobilitetsplan	2	En trafik- och mobilitetsplan bör innehålla kommunens samlade vision och åtgärder för de olika trafikslagen - så som gång- och cykeltrafik, kollektivtrafik i tätorter och på landsbygd, regional- och nationell tågtrafik samt biltrafik. Såväl skolresor som arbets- och fritidsresor bör inkluderas. Planen bör inkludera en prioritetsordning av utveckling av olika typer av trafikslag och bör särskilt fokusera på brister i länkar mellan tätorter och målpunkter samt hur dessa ska åtgärdas. Fokus bör vara på hållbara resor och säkra skolvägar som en del av en hållbar utveckling.

Utöver planeringsunderlag behöver Eda kommun utveckla sitt arbete gällande kunskapsunderlag. Dessa behöver arbetas med vid kommande översiktsplanearbete, men behöver inte resultera i ett eget dokument.

Tabell 6. Behov av kunskapsunderlag

Kunskapsunderlag	Kommentar
Befolkningsprognos	Region Värmland tar fram en befolkningsprognos som kan användas för Eda kommuns planering. Även SCB tar årligen fram en befolkningsprognos för kommunerna som också kan utgöra relevant underlag. Den mest aktuella eller metodmässigt mest fördelaktiga bör användas som underlag för utvecklingen i kommande översiktsplan.
FÖP Charlottenberg	Genom Boverkets ÖP-modell kan utvecklingen av alla kommunens tätorter hanteras inom ramen för översiktsplanen. ÖP-modellen stödjer ett förhållningssätt om att kunna ta fram en översiktsplan med olika detaljeringsgrad i olika delar i kommunen. En egen FÖP för Charlottenberg bedöms därmed inte nödvändig.
Gods- och industrihantering på järnväg	En kommande översiktsplan kan peka ut lämpliga lägen för industrietablering som kan behöva ett stickspar. Beroende på finansiering och dialog med Trafikverket kan det därefter hanteras i en separat planprocess.
Handlingsplan för att uppnå de nationella miljömålen och Agenda 2030	Ingår i den miljö- och energiplan som tas fram nu. För att säkerställa måluppfyllelse av relevanta mål bör resultatet inkluderas i kommande översiktsplan.
Kartering och ställningstagande kring förorenade områden	Det finns ett behov av en kartering och tillhörande ställningstaganden kring förorenade områden. Ett underlag finns från Länsstyrelsen.
Konkretisering av miljö- och energiplan	Del av den miljö- och energiplanen som förväntas färdigställas våren 2024. Konkretiseringen kan hantera olika typer av energislag i mindre geografiska områden för att förenkla genomförandet av planen.
LIS-plan	En LIS-plan behöver inte utgöras av ett separat dokument utan arbetas med fördel in i en översiktsplan. Boverkets ÖP-modell stödjer ett sådant förhållningssätt. LIS-områden bör istället inkluderas i kommande översiktsplan.
Service- och landsbygdsplan	Ett planeringsunderlag gällande service- och landsbygdsfrågor är viktigt för kommande översiktsplanearbete. Det kan med fördel påbörjas innan framtagandet av ny översiktsplan påbörjas.

Strategi för jordbruksmark

Ett arbete med en strategi för kommunens jordbruksmark bör påbörjas för att säkerställa en hållbar hantering av jordbruksmarken. Arbetet kan med fördel genomföras under framtagandet av en ny översiktsplan.

4 Översiktsplan 2014 som stöd för Eda kommuns verksamhet

För att få kännedom om hur översiktsplanen använts i Eda kommun skickades en enkät ut till ordinarie ledamöter i sex utskott och nämnder, samt representanter för fyra kommunägda bolag i juni 2023:

- Allmänna utskottet
- Personalutskottet
- Servicenämnden
- Socialnämnden
- Bildningsnämnden
- Myndighetsnämnden
- Eda Bostads AB
- Eda Energi AB
- Teknik i Väst AB
- Valfjället Skicenter AB

Sju svar inkom. Enkätsvaren har sammanställts under tre rubriker nedan, Översiktsplanen som ett gemensamt visionsdokument, Översiktsplanen som ett stöd för vägval och avvägningar i efterföljande planering och Översiktsplanen som en gemensam plattform för kunskapsunderlag.

Flera av de svarande ansåg att översiktsplanen behöver uppdateras då mycket förändringar skett sedan 2014. Flera angav särskilt det nationella och internationella säkerhetsläget som förändrat vilket påverkar översiktsplanens möjlighet till stöd i verksamheten.

En del bolag och nämnder angav en svag koppling till översiktsplanen och dess innehåll. De angav att de saknar kunskap om översiktsplanen och de såg inte hur översiktsplanen kan stödja just deras verksamhets eller nämnds dagliga arbete.

Enkätsvaren var inte eniga om huruvida översiktsplanen och dess bilagor är lätt att orientera sig i eller inte. En del ansåg att den är tydlig och lätt att hitta i, medan en del tyckte det är svårt, att det är för mycket bakgrundstext och de saknar en sökfunktion. Flera efterfrågade en digital version till nästa översiktsplan, särskilt med avseende på kartfunktioner.

4.1 Översiktsplanen som ett gemensamt visionsdokument

De politiker, nämnder och bolag som svarat på enkäten ansåg inte att översiktsplanen utgör ett visionsdokument. Flera angav att den nästan enbart speglar ett nuläge, med några få utpekade områden för utveckling. Översiktsplanen ansågs ge en något dyster bild av nuläget och att den inte inspirerar till utveckling.

4.2 Översiktsplanen som ett stöd för vägval och avvägningar i efterföljande planering

Vissa delar av översiktsplanen angavs av respondenterna utgöra ett stöd för efterföljande planering, det gäller särskilt befolkningsprognosen, planerad utveckling och de fördjupade översiktsplanerna. Däremot behöver exempelvis befolkningsprognosen hållas aktuell för att fungera som ett återkommande stöd. Speciellt för VA-utbyggnad angavs att de fördjupade översiktsplanerna utgör ett viktigt stöd.

Flera av de svarande angav att översiktsplanen inte ger tillräckligt stöd när det kommer till bebyggelse vid sjö och på landsbygd. Flera efterfrågade även ytterligare utpekade LIS-områden och områden för utveckling på landsbygd.

Slutligen ansåg några av de svarande att översiktsplanen är något svävande och att den ger möjligheter till fri tolkning, vilket de svarande inte ansåg vara önskvärt eller fördelaktigt.

4.3 Översiktsplanen som en gemensam plattform för kunskapsunderlag

Få enkätsvar uttryckte en tydlig bild av att översiktsplanen utgör en gemensam plattform för kunskapsunderlag. Då enkäten fokuserade på LIS-plan och vindbruksplan nämndes dessa specifikt. LIS-planen ansågs som otillräcklig då fler områden önskades, och vindbruksplanen angavs som en källa till oenighet bland politiker och invånare. En del svarande angav att planen antogs i enighet, men att den därefter haft svårt att fungera som tänkt.

Ett enkätsvar önskade en plan för möjliga solcellsanläggningar, vilket visar på en potential för kommande översiktsplan att fungera som en gemensam plattform för kunskapsunderlag.

Några enkätsvar angav också vikten av uppdaterade befolkningsprognoser och utpekade områden för utveckling vilket visar att översiktsplanen i det hänseendet fungerar som en gemensam plattform för kunskapsunderlag, men alltså inte inom alla områden.

5 Uppföljning av betydande miljöpåverkan

När en kommun har antagit en översiktsplan ska kommunen, enligt miljöbalkens 6 kap. 19§; *skaffa sig kunskap om den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen faktiskt medför*. Denna kan göras genom en uppföljning. Uppföljning görs för att kommunen ska få kännedom om sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte har identifierats i miljökonsekvensbeskrivningen, så att lämpliga åtgärder för avhjälpande kan vidtas.

Det finns inga preciserade krav på hur den uppföljning som beskrivs ovan ska gå till eller när den ska genomföras. Boverket lyfter att en kommun vinner mycket på att integrera uppföljningen i framtagandet av en planeringsstrategi eftersom resultatet av uppföljningen kan påverka den framtida översiktsplaneringen.

Detta kapitel redogör för vilken metod som använts för att göra en uppföljning av betydande miljöpåverkan som genomförandet av Översiktsplan 2014 bedömts genomföra. Det följs av en sammanfattning av resultatet. En mer utförlig beskrivning återfinns i Bilaga 2.

5.1 Metodbeskrivning

I huvudsak har uppföljningen av betydande miljöpåverkan utgått från den miljöbedömning som gjordes i Översiktsplan 2014 och tillhörande LIS-plan.

I uppföljningen har de miljöaspekter och den miljöpåverkan eller risk för miljöpåverkan, som har identifierats i miljöbedömningen från 2014, följts upp. I uppföljningen har även underlag granskats som visar hur dessa miljöaspekter har hanterats i samband med den efterföljande planeringen samt den exploatering i övrigt som skett inom Eda kommun sedan Översiktsplan 2014 togs fram.

De underlag som utgjort grund för uppföljningen är:

- Detaljplaner (som antagits och vunnit laga kraft efter 2014)
 - Planbeskrivning
 - Plankarta
 - I vissa fall granskningsutlåtande
- Utveckling/byggnation inom LIS-områden (sedan 2014)
 - Utdrag från ärendelista för beviljade bygglov inom LIS-områden
 - Situationsplan
- Kommunikation med kommunens samhällsplanerare
 - Uppföljningsfrågor utifrån ovan underlag

5.2 Sammanfattning av resultat

Uppföljningen visar att det finns en kvarstående negativ betydande miljöpåverkan, främst med avseende på naturmiljö och vattenkvalitet. Inom de detaljplaner som har antagits och vunnit laga kraft sedan den gällande översiktsplanen för Eda kommun antogs 2014 så har det genom detaljplanering planerats för och genomförts en del utbyggnad av handelsområden och industrier samt viss utbyggnad inom Valfjällets by.

Detta har skett genom ianspråktagande av bland annat naturmiljöer. I vissa fall har dessa naturmiljöer haft konstaterat höga naturvärden. Inom arbetet med de flesta detaljplaner har den natur som tas i anspråk inventerats genom naturvärdesinventering. I vissa fall, exempelvis när det gäller utbyggnaden inom Valfjällets by så har, efter en översiktlig bedömning av områdets naturmiljö, bedömningen gjorts att en naturvärdesinventering inte har behövts. Det är därför oklart vilka naturvärden som finns i området. För att minska risken för negativa konsekvenser med avseende på naturmiljö behöver kommunen vara mer konsekvent när det gäller genomförandet av naturvärdesinventeringar i samband med detaljplaneläggning.

En annan stor utmaning inom kommunen är vattenkvaliteten i kommunens ytvatten som i flera fall har statusklassningen måttlig ekologisk status med anledning av övergödning, vilket påverkas av diffusa källor och jordbruk samt enskilda avlopp. Även en ökande mängd dagvatten som tillförs från områden där exploatering och tillkomst av större områden med hårdgjorda ytor, är en källa till övergödningproblematiken. Hanteringen av dagvatten inom varje detaljplan sker av allt att döma på ett sådant sätt att utsläppen från den aktuella detaljplanen är små, men sammantaget så sker det ändå ett visst bidrag med näringsämnen och andra kemiska ämnen till recipienten och till nedströms recipienter. Den kemiska statusen är till största del god, utom för kvicksilver.

För att se till att dagvattnet från nya detaljplaneområden inte bidrar med näringsämnen till recipient bör föroreningsberäkningar genomföras som säkerställer att inga näringsämnen når recipienten eller helst att detaljplanen medför en minskad belastning. Inom sådana beräkningar bör hänsyn även tas till att extrema nederbördsnivåer kan förväntas bli vanligare och hur detta påverkar dagvattenanläggningarnas funktion.

När det gäller avloppshanteringen inom Valfjällets by så bedöms utbyggnaden ge en positiv effekt på vattenkvaliteten i Hugn, då samtliga nya byggnader, men även befintliga byggnader med enskilda avlopp, ansluts till det kommunala avlopps nätet i samband med utbyggnaden.

Denna uppföljning har inte analyserat samtliga dagvattenanläggningar som har anlagts i detalj, men när det gäller dagvattenhanteringen inom Valfjällets by, så kan det inte uteslutas att det finns en risk att det sker utsläpp av föroreningar och näringsämnen via dagvattensystemet i samband med höga flöden under våren och snösmältningen. Sådana utsläpp skulle kunna ske om det uppstår omfattande breddning av befintlig dagvattendamm.

En viss utveckling och exploatering har skett genom bebyggelse inom de utpekade LIS-områdena inom kommunen, om än i begränsad omfattning. All utveckling inom LIS-områden har skett inom de områden i LIS-planen som är utpekade för utbyggnad med enskilda byggnader i närheten av befintliga byggnader och dessa har prövats genom strandskyddsdispens och bygglov samt tillstånd för anläggande av enskilda avlopp. Genom denna utbyggnad i LIS-områden, påverkas i viss utsträckning strandskyddets värden genom att byggnader byggs nära strandlinjen.

Det bedöms finnas en viss risk att miljö kvalitetsnormer i närliggande recipienter påverkas genom byggnation inom LIS-områden, men denna risk bedöms vara liten då det ställs hårda krav på att nya enskilda avloppsreningsanläggningar som anläggs ska uppnå ”hög skyddsnivå”, vilket

bland annat innebär att minst 90 procent av den fosfor som finns i avloppsvattnet måste renas innan vattnet släpps ut. Detta i kombination med att äldre enskilda avlopp inventeras och utvärderas bör sammantaget på sikt säkerställa minskade utsläpp från enskilda avlopp. Eda kommun överväger även att börja följa upp nyare enskilda avlopp inom en viss tid efter det att de har anlagts för att säkerställa att bedömd reningseffekt fortsatt uppnås.

Generellt bedöms vattenkvalitet avgörande för Eda kommun då det både påverkar möjligheterna att locka nya invånare till kommunen och påverkar attraktiviteten för tillfälliga besökare i form av sportfiskare och annan turism inom friluftslivsområdet. Det finns en liten risk att en utvecklad fisketurism bidrar till spridning av kräftpest till vatten med flodkräfta. Möjligheten att fördela fiskerättigheter genom fiskekort på ett sådant sätt att risken för spridning av kräftpest minimeras ytterligare bör därför utredas.

Vid en alltför expansiv och tillåtande utveckling och exploatering genom byggande i attraktiva natur- och vattennära lägen riskerar värden för rekreation och friluftsliv gå förlorade vilket i sin tur riskerar att minska värdet på de boenden som byggs. Prövning av bygglov inom LIS-områden behöver därför säkerställa fortsatt god tillgänglighet för friluftsliv och djurliv längs strandlinjer.

Så länge kommunens kulturmiljövärden inte sammanställs och beskrivs mer sammantaget och utförligt i ett kommunomfattande kulturmiljöprogram så bedömer denna uppföljning att risken finns att kulturmiljövärden i kommunen att påverkas negativt i samband med exploatering både inom detaljplaner och kanske även vid exploatering inom LIS-områden. Ett kulturmiljöprogram bör tas fram för att minska risken för negativ påverkan på kommunens kulturmiljövärden i samband med exploatering.

Uppföljningen visar att det finns en risk för en kvarstående negativ betydande miljöpåverkan, med avseende på naturmiljö och vattenkvalitet. För att minska risken för negativa konsekvenser med avseende på naturmiljö behöver kommunen vara mer konsekvent när det gäller genomförandet av naturvärdesinventeringar i samband med detaljplaneläggning. Vattenkvalitet är en viktig fråga för Eda kommun, då en god vattenkvalitet både påverkar möjligheterna att locka nya invånare till kommunen och påverkar attraktiviteten för tillfälliga besökare. För att se till att dagvattnet från nya detaljplaneområden inte bidrar med näringsämnen till recipient bör föroreningsberäkningar genomföras som säkerställer att inga näringsämnen når recipienten eller helst att detaljplanen medför en minskad belastning. Ytterligare ett sätt att minska negativ påverkan på vattenkvaliteten är att kontrollera nya enskilda avloppsreningsanläggningar efter en tid för att säkerställa att

Figur 3. Ställningstagande kring uppföljningen av betydande miljöpåverkan

6 Förändrade planeringsförutsättningar

Det här kapitlet beskriver förändrade planeringsförutsättningar på lokal, regional, nationell och internationell nivå, samt förändrad lagstiftning på nationell nivå, sedan Översiktsplan 2014 antogs och som har relevans för översiktsplanens aktualitet. Tabeller med vilka förändringar som skett med bäring på arbetet med översiktsplanering redovisas i Bilaga 3.

6.1 Förändrade planeringsförutsättningar inom Eda kommun

Eda kommuns olika planeringsunderlag är inte uppdaterade efter en aktuell kommunal befolkningsprognos, Region Värmlands senaste befolkningsprognos eller SCB:s senaste befolkningsprognos. Det innebär att översiktsplanen inte beaktar aktuellt behov av utveckling av mark- och vattenanvändningen. Majoriteten av kommunens nu gällande strategiska dokument är framtagna efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Det innebär att stora delar av aktuellt och användbart planeringsunderlag saknas och inte beaktas i gällande översiktsplan. Exempel på planeringsunderlag som är framtaget efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring, och som bedöms ha särskild vikt, är risk- och sårbarhetsanalys, hållbarhetsstrategi, VA-plan, avfallsplan och näringslivsstrategi. Aktuella och relevanta planeringsunderlag bidrar till att skapa bättre förutsättningar att planera för en lämplig mark- och vattenanvändning.

6.2 Förändrade planeringsförutsättningar på regional nivå

Länsstyrelsen i Värmland och Region Värmland har tagit fram flertalet strategiska dokument efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Det finns nya planeringsunderlag kring exempelvis bostadsmarknadsanalys, klimatpåverkan och klimatförändringar, grön infrastruktur, skyfallskarteringar, transportinfrastruktur. Det innebär att gällande översiktsplan saknar stora delar av aktuellt och användbart planeringsunderlag från regional nivå som behövs för en god mellankommunal planering.

6.3 Förändrade planeringsförutsättningar på nationell nivå

Ett större antal planeringsunderlag på nationell nivå har tagits fram efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Det handlar till stor del om ökad kunskap och därmed ökade krav på kommunernas planering för att säkerställa en hållbar utveckling i hela Sverige. Många frågor har blivit viktigare för en översiktsplan att hantera så som klimatförändringar och klimatanpassning i form av ras, skred och erosion, skyfall, högre temperaturer, men även miljö kvalitetsnormer för vatten, barns rätt att inkluderas i samhällsplaneringen och ökade krav på en långsiktig planering av tillgången på bostäder i kommunerna.

6.4 Förändrade planeringsförutsättningar på internationell nivå

På internationell nivå är det främst Agenda 2030 och Parisavtalet som påverkar arbetet med en översiktsplan i Sverige. En översiktsplan bör redogöra för hur kommunen ska bidra till att uppfylla de internationella målen för att säkerställa en hållbar utveckling som kommer alla världens invånare till dels.

6.5 Förändrad lagstiftning

Plan- och bygglagen, miljöbalken och andra lagar har justerats gällande kravställning på kommunernas arbete kring dess utveckling av mark- och vattenanvändning. Dessa nya krav behöver tas hänsyn till i arbetet med en ny översiktsplan. Dessutom har Barnkonventionen blivit svensk lag vilket leder till ett delvis förändrat arbetssätt i säkerställandet av barns inkludering i de beslut som rör dem.

Lagförändringar innebär inte i sig att en översiktsplan är inaktuell. Men nya lagkrav beror ofta på fördjupad och förbättrad kunskap om vilka konsekvenser samhällsplaneringen har på människor och miljö. Därför är det relevant att följa med i utvecklingen genom att exempelvis uppdatera en översiktsplan. Kraven på processen vid tidpunkten för uppstart av exempelvis en översiktsplan förändras i takt med utveckling av lagstiftning vilket gör att även kommunens arbetsprocesser behöver utvecklas.

7 Bilaga 1 – Enkät till utskott, nämnder och bolag

Enkäten till nämnder, utskott och bolag inom Eda kommun bestod av elva frågor med fritextsvar. Enkäten skickades till ordinarie ledamöter i sex nämnder och utskott, och representanter för fyra kommunägda bolag.

Följande frågor ingick:

1. Vilket stöd ger översiktsplanen i nämndens/bolagets verksamhet? Ge exempel på hur översiktsplanen används samt på vilket sätt planen ger stöd respektive när den inte ger önskat stöd.
2. Utgör översiktsplanen vägledning för strategiska frågeställningar? Preciser och motivera.
3. Utgör översiktsplanen vägledning för mark- och vattenanvändning för detaljplaner och bygglov. Preciser och motivera.
4. Utför översiktsplanen vägledning för bebyggelse på landsbygden? Preciser och motivera.
5. Tillgodoser översiktsplanen värdena i riksintressena? Preciser och motivera.
6. Stämmer inriktningen i översiktsplanen, fördjupade översiktsplaner samt tematiska tillägg (vindbruksplan/LIS-plan) med politisk viljeinriktning? Preciser och motivera.
7. Hur väl stämmer översiktsplanen med de detaljplaner som tagits/ta fram de senaste åren? Motivera.
8. Fungerar LIS-plan (landsbygdsutveckling i strandnära lägen) och utpekade LIS-områden som önskat? Preciser och motivera.
9. Fungerar vindbruksplanen och utpekade områden som önskat? Preciser och motivera.
10. Saknas något viktigt i översiktsplanen som påverkar dess användbarhet i nämndens/bolagets verksamhet? Preciser och motivera.
11. Är det tydligt och lätt att hitta i översiktsplanen och tillhörande dokument (fördjupade översiktsplaner och andra tematiska tillägg)?

8 Bilaga 2 – Uppföljning av betydande miljöpåverkan

8.1 Regeringens proposition 2003/04:116

I propositionen 2003/04:116 Miljöbedömningar av planer och program föreslås lagändringar för genomförandet av bedömningar av vissa planers och programs miljöpåverkan. Följande stycken är ett utdrag ur propositionen.

Uppföljningen och övervakningen skall täcka all betydande miljöpåverkan, d.v.s. i princip positiva, negativa, förutsedda och oförutsedda konsekvenser. Ofta torde det i huvudsak bli fråga om att följa upp den påverkan som planen eller programmets genomförande bedöms medföra enligt miljökonsekvensbeskrivningen. Fokus blir därför beroende av de hänsynstaganden som gjorts tidigare vid bedömningen av vilka uppgifter som skall lämnas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Beträffande oförutsedda konsekvenser är det knappast möjligt att skapa ett instrument för uppföljning av helt oförutsedda effekter. Oförutsedd negativ påverkan avser snarare felaktiga antaganden i miljökonsekvensbeskrivningen, till exempel om styrkan av miljöpåverkan, eller oförutsedd påverkan som är en följd av ändrade omständigheter som gör att bedömningar i beskrivningen inte längre är korrekta.

Innebörden av lämpliga avhjälpande åtgärder är inte att en plan eller ett program måste ändras. De avhjälpande åtgärder som avses är sådana åtgärder som ryms inom ramarna för existerande lagstiftning, och kan vidtas om miljöeffekterna blir andra än de man förutsett, till exempel inom ramarna för tillsynsmyndighetens verksamhet. En myndighet eller kommun som vid uppföljning till exempel upptäcker oförutsedd betydande miljöpåverkan, kan alltså till exempel informera tillsynsmyndigheten så att lämpliga avhjälpande åtgärder kan vidtas. Vid sådana åtgärder kan den information som samlats in inom ramen för uppföljningen komma till användning.

8.2 Metod och avgränsning för uppföljningen

8.2.1 Metod för uppföljning av betydande miljöpåverkan

Miljöbedömningen tillhörande Översiktsplan 2014

I miljöbedömningsdelen, del 4, i Översiktsplan 2014, beskrivs vilken miljöpåverkan som ett genomförande av översiktsplanen bedöms medföra om planen genomförs. Huvudfokus för uppföljningen av betydande miljöpåverkan är att analysera och följa upp den bedömning av betydande miljöpåverkan som beskrivs i miljöbedömningen. I miljöbedömningen anges även förslag till olika strategier och tillvägagångssätt för att minimera den negativa miljöpåverkan som bedöms uppkomma. Uppföljning av efterlevnaden av dessa strategier och tillvägagångssätt som beskrivs i miljöbedömningen är också det en viktig och central del i denna uppföljning av betydande miljöpåverkan.

Huvudfokus för uppföljningen av Översiktsplan 2014 ligger sålunda på dessa delar:

- Att följa upp de bedömningar av betydande miljöpåverkan som redogörs för i del 4 i Översiktsplan 2014
- Att följa upp om de strategier och tillvägagångssätt för hantering av miljöaspekter som hänvisas till i miljöbedömningen i del 4 har följts inom efterföljande detaljplanering samt vid utbyggnad inom LIS-områden. Exempel på sådana strategier och tillvägagångssätt.

Rekommendationer i Översiktsplan 2014

Uppföljning görs endast av de rekommendationer som direkt berör miljöaspekter där miljöbedömningen som tillhör Översiktsplan 2014 har bedömt att det finns risk för en betydande miljöpåverkan. Exempelvis finns rekommendationer för bostadsbyggande som är viktiga för miljö kvalitetsnormer för vatten då de specificerar rekommendationer när det gäller detaljplanering, planutredningar samt vatten och avloppsförsörjning. Dessa har så långt det är möjligt följts upp inom denna uppföljning. Det finns även liknande rekommendationer i vattenavsnittet inom del 3 i översiktsplanen, som också de följs upp inom denna uppföljning.

Detaljplaner som antagits efter Översiktsplan 2014 antagits

Vid uppföljning av detaljplaner har en översiktlig bedömning av planbeskrivningar och plankartor genomförts med fokus på planbestämmelser som är relevanta för miljöpåverkan.

I en del detaljplaner har det lämnats öppet för olika alternativ och att det i senare skede ska utredas närmare kring olika miljöaspekter. Ingen uppföljning har gjorts av de utredningar som föreslås i planbeskrivningarna och inte heller vad som faktiskt har byggts inom dessa detaljplaner. När det gäller vissa miljöaspekter såsom naturmiljö och vattenskydd så har en fördjupad uppföljning genomförts genom uppföljningsfrågor och avstämningar med samhällsplanerare inom kommunen.

Planer och strategier som ingår i Översiktsplan 2014

Översiktsplan 2014 består även av en LIS-plan och en vindbruksplan. LIS-planen och de riktlinjer och rekommendationer som lyfts fram i denna följs därmed upp inom denna uppföljning av Översiktsplan 2014. Även Vindbruksplanen följs upp om det har skett någon fortsatt planering och/eller exploatering genom utbyggnad av vindkraft inom kommunen.

Fördjupade översiktsplaner som en del av Översiktsplan 2014

Uppföljning av FÖP:ar genomförs i första hand med avseende på riktlinjer och rekommendationer för de aspekter som förväntas medföra betydande miljöpåverkan i översiktsplanen. Om bedömningen av betydande miljöpåverkan skiljer sig mellan FÖP och ÖP så gäller i första hand översiktsplanens bedömning. Utvecklingen inom FÖP:ar följs upp genom uppföljning av de detaljplaner som tagits fram inom dem.

8.2.2 Avgränsning

Planer och strategier som tagits fram innan antagande av Översiktsplan 2014

En hel del strategier var redan framtagna innan Översiktsplan 2014 antogs, såsom exempelvis Naturvårdsstrategin som togs fram redan 2010. Denna strategi hänvisas till i exempelvis LIS-planen där områden som pekats ut som värdefulla finns med i kartor över LIS-områden. När det gäller sådana strategier så följs endast tydliga hänvisningar i översiktsplanen och tillhörande underlag som LIS-plan upp och bedöms. Dessa strategier följs inte upp i sin helhet då de inte utgör en del av översiktsplanen.

Planer och strategier som tagits fram efter antagande av ÖP 2014

Dessa planer och strategier utgör viktiga underlag för planeringen i Eda kommun, men i denna uppföljning följs endast Översiktsplan 2014 med tillhörande underlag upp. En kortare reflektion över hur dessa planer och strategier utgör viktiga delar i planarbetet inom kommunen inkluderas, utan att analysera innehållet i dem i detalj.

8.3 Uppföljning av betydande miljöpåverkan

8.3.1 Fokusområden och rekommendationer i översiktsplanen

Planens huvudsakliga miljöpåverkan bedöms uppkomma inom nedanstående miljöaspekter. Det är därmed i första hand risken för påverkan inom dessa aspekter som följs upp inom denna uppföljning:

- Naturmiljö
- Vattenmiljö
- Hushållning med naturresurser
- Rekreation och friluftsliv
- Befolkning, bebyggelse och hälsa
- Kulturmiljö
- Klimat

Vid ett genomförande av översiktsplanens riktlinjer och rekommendationer har enligt miljöbedömningen en betydande miljöpåverkan bedömts kunna uppstå inom nedan områden. Denna uppföljning har undersökt om och i så fall i vilken utsträckning en betydande miljöpåverkan har uppstått vid genomförandet av följande:

- LIS-områden
- Nya handelsetableringar
- Valfjällets friluftsområde
- Utveckling av kommunens tätorter

I översiktsplanen finns rekommendationer specificerade inom vissa områden. Dessa rekommendationer utvärderas inom ramen för denna uppföljning i de fall de bedöms ha en betydande reglerande inverkan när det gäller miljöpåverkan. Följande områden inkluderas:

- Rekommendationer avseende strandskydd, opåverkade naturområden, jordbruksmark
- Vatten
- Turism och friluftsliv
- Hälsa och säkerhet
- Bostäder

- Näringsliv och service
- Infrastruktur
- Vindbruk

Utöver översiktsplanen och underlag till denna så finns dels äldre strategier som antogs innan översiktsplanen togs fram som ”lever kvar”. Dessa har inte följts upp inom denna uppföljning av betydande miljöpåverkan. Fördjupade översiktsplaner som tagits fram innan Översiktsplan 2014, men som har fortsatt vara gällande som en del av Översiktsplan 2014 har dock följts upp.

8.3.2 Uppföljning av miljöaspekter

Påverkan på naturmiljö genom markanspråk/barriäreffekt

Tabell 7. Påverkan på naturmiljö

Hur påverkar ÖP/Miljöbedömning i ÖP	Rekommendationer, tillvägagångsätt och strategier i ÖP	Underlag för uppföljning	Miljöbedömning – Uppföljning
Utveckling inom LIS-planer kan påverka naturvärden och ge upphov till barriäreffekter	<i>Naturvärdesinventering ska genomföras i samband med detaljplanearbetet</i>	Planbeskrivningar Planbestämmelser	Naturvärdesinventeringar har genomförts inom de flesta detaljplaner
Detaljplanering (ex. Valfjällets by)	<i>LIS-områden har lokaliserats i redan påverkade områden</i>	Bygglov inom LIS-områden	Inom detaljplan för Valfjällets by gjordes en bedömning att ingen Naturvärdesinventering behövdes. Det finns därmed en risk att idag okända naturvärden påverkas negativt
Utbyggnad av handelsområden och industrier inom detaljplaner	<i>Utveckling inom LIS-områden sker så att strandskyddets värden värnas</i>	Kommunikation med samhällsplanerare	Bygglov beviljas mycket nära strandlinjen inom LIS-områden vilket begränsar tillgängligheten för djurlivet
Direkt påverkan genom markanspråk	<i>Utpekandet av LIS-områden har tagit hänsyn till redan utpekade naturmiljöer</i>		
Indirekt påverkan genom markanspråk nära värdefull naturmiljö	<i>med höga naturvärden på en större skala</i>		

Naturvärdesinventeringar har genomförts i samband med framtagande av de flesta detaljplaner, med undantag för detaljplan för Valfjällets by inom vilken en bedömning har gjorts att det inte behövs eftersom: ”Planområdet består till stora delar av skogsområden och igenväxande betesmarker. Västra delen är sluttande terräng mot öster, övriga delar är plan mark. Inom området har inte noterats någon unik biotop eller beaktansvärd flora eller fauna”.

Det framgår inte vem som har gjort ovanstående bedömning för Valfjällets by eller hur den har genomförts, vilket kan innebära att det finns okända naturvärden inom området som riskerar att påverkas negativt genom den planerade utbyggnaden. En befintlig bäck och damm har inte heller undersökts närmare och även den kan hålla naturvärden som påverkas negativt. Normalt lämnas en skyddszon mot befintliga vattendrag vid exploatering och vid avverkning inom skogsbruket, men något sådant skydd har det inte planerats för inom denna detaljplan. Även detta kan påverka naturvärden i och omkring denna bäck negativt.

När det gäller detaljplanen för Morast volymhandel så har det förekommit att

kommunen i samråd med Länsstyrelsen bedömt att en exploatering i området inte påverkar naturvärden och att en Naturvärdesinventering därmed inte behöver tas fram.

Endast mindre exploatering har skett inom LIS-områden. Markanspråket som sker inom LIS-områden prövas genom bygglovsansökan och strandskyddsdispens. LIS-planen är tydlig med att framtida exploatering ska lokaliseras så att fria passager för natur och friluftsliv till och igenom strandområden ska kunna garanteras. I vissa fall har bygglov beviljats så nära som 20 meter från strandlinjen, vilket riskerar att innebära en ytterligare barriäreffekt när det gäller tillgänglighet till och passager förbi bebyggelse längs strandlinjen för djurlivet.

Indirekt påverkan på naturmiljön genom spridning av kräftpest

Tabell 8. Indirekt påverkan på naturmiljön

Hur påverkar ÖP/Miljöbedömning i ÖP	Rekommendationer, tillvägagångsätt och strategier i ÖP	Underlag för uppföljning	Miljöbedömning – Uppföljning
Utveckling inom LIS-områden och utveckling av natur- och fisketurism i allmänhet inom kommunen, riskerar att leda till spridning av kräftpest.	<i>LIS-planen betonar vikten av att utvecklingen av verksamheter inom LIS-områden måste få förutsättningar att ta den hänsyn som krävs för att minimera risken för spridning av kräftpest.</i>	Bygglov inom LIS-områden Kommunikation med planhandläggare Kommunikation med representant för Eda fiskevårdskrets	Risk för spridning av kräftpest i samband med ökad fisketurism

Risken för spridning av kräftpest i samband med ökad fisketurism är relativt liten. Endast lite vatten som riskerar att innehålla kräftpest följer normalt med vanliga handfiskeredskap. Information och regler samt information om försiktighetsåtgärder i samband med fiske ska finnas tillgängligt vid respektive fiskevatten och förmedlas i samband med införskaffande av fiskekort.

Spridningen drivs i huvudsak genom aktiv förflyttning av signalkräfter och vatten från vatten med kräftpest till vatten utan kräftpest. Ett gemensamt fiskekort, Eda Fiskevårdskrets, som innefattar både vatten med flodkräfta och vatten med signalkräfta och kräftpest ökar risken för spridning via fiskeredskap som flyttas mellan vatten. Denna risk skulle kunna minimeras om separata fiskekort för vatten med och utan kräftpest införs liksom krav på en paus mellan nyttjande av de olika fiskekorterna, åtminstone vid byte från vatten med signalkräfta och kräftpest till vatten med flodkräfta.

Påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten (MKN)

Tabell 9. Påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten

Hur påverkar ÖP/Miljöbedömning i ÖP	Rekommendationer, tillvägagångsätt och strategier i ÖP	Underlag för uppföljning	Miljöbedömning – Uppföljning
Utsläpp till vatten sker dels från industriverksamheter och från jordbruksmark, enskilda avlopp och avloppsreningsverk. Avrinningen från parkeringar, taktor och körytor vid handelsetableringarna skapar stora och ökande mängder förorenat dagvatten.	<i>Ny bebyggelse, vägdragning eller andra åtgärder som medför någon belastning från dagvattenavrinning, avlopp eller annat utsläpp, på en ytvattenförekomst med fastställda miljökvalitetsnormer skall lokaliseras och utformas så att den ekologiska och kemiska statusen inte försämras och/eller så att en förbättrad status inte förhindras.</i>	Planbeskrivningar Planbestämmelser Kommunikation med planhandläggare	Utbyggnad inom Valfjällets by ansluts till kommunalt VA, vilket minskar risken för påverkan på sjön Hugn I samband med utbyggnad inom Valfjällets detaljplan ansluts även befintliga byggnader till kommunalt VA, vilket borde leda till minskade utsläpp av näringsämnen Dagvattenhanteringen inom Valfjället är inte utredd i detalj när det gäller risk för ökad näringsbelastning i samband med höga flöden och breddning av dammen Dagvattenutredningar genomförs i samband med detaljplanering

Många vattenförekomster inom Eda kommun har måttlig ekologisk status, flera av dem med anledning av problem med övergödning. Därför har kommunen ställt krav i LIS-planen att nya enskilda avloppsreningsverk som anläggs ska uppnå hög skyddsnivå, vilket bland annat innebär att minst 90 procent av den fosfor som finns i avloppsvattnet måste renas innan vattnet släpps ut.

Vad gäller reningseffekten i nya enskilda avloppsanläggningar som anläggs inom LIS-områden, hanteras denna i en tillståndsprocess där markägare söker tillstånd hos kommunens miljöförvaltning. I anmälan ska anläggningens utformning, lokalisering och reningseffekt framgå. Utformade anläggningar som ska uppfylla reningskraven beviljas och villkor med skötselkrav och liknande framkommer i tillståndet. Vid hög skyddsnivå är det framför allt fosforfälla som är aktuellt men även minireningsverk kan förekomma. Om det gäller fritidshus så kan separeringslösningar ofta vara aktuella, exempelvis slutentank eller torrtoalett i kombination med BDT-avlopp (bad-, disk- och tvättvatten). Är anläggningen beviljad och utformad enligt tillstånd, vilket framgår av entreprenörsrapporter efter färdigställande, och relativt ny så utgår uppföljningen från att den fungerar.

Befintliga enskilda avloppreningsanläggningar inom kommunen inventeras löpande för att utvärdera reningsfunktion och nivå av rening. Detta är en förutsättning för att kommunen ska kunna förbättra vattenkvaliteten i kommunens ytvatten. Kommunen överväger även att följa upp reningsfunktionen hos mer nyanlagda enskilda avlopp för att utvärdera funktionen och reningsnivån, en tid efter det att anläggningen har blivit godkänd.

All utbyggnad av byggnader och service inom detaljplan för Valfjällets by ansluts till kommunalt avlopp inklusive befintliga byggnader. Planering pågår för att anlägga en överföringsledning för avloppsvatten från Noresunds avloppsreningsverk, ARV, till Åmotfors ARV. Detta med anledning av att Noresunds ARV är gammalt och ej har tillräcklig kapacitet. Med denna överföringsledning bedömer kommunens samhällsplanerare att det finns god kapacitet för den fortsatta utbyggnaden av detaljplan Valfjället med avseende på rening av avloppsvatten.

Dagvattenhantering för utbyggnaden inom Valfjällets by är inte utredd i detalj när det gäller vattenreningseffekten. Särskilt i samband med snösmältning och höga vattenflöden på våren riskerar vattendrag och den damm som tar hand om dagvattnet i området att översvämmas och bredda till nedströms diken, utan att tillräcklig reningseffekt har uppnåtts. På detta sätt riskerar Valfjällets by att åtminstone tillfälligt bidra med mer näring till sjön Hugn, vilket kan innebära att det blir svårt att uppnå MKN där med avseende på ekologisk status och övergödning.

Även inom övriga detaljplaner behöver en beräkning av reningseffekten i de dagvattenlösningar som anläggs göras extra noga, för att säkerställa att dagvattenlösningen för exploateringen inte bidrar med belastning av näringsämnen eller andra miljöfarliga ämnen. Detta gäller särskilt i de fall dagvattnet planeras att ledas till en recipient som har miljökvalitetsnormer med exempelvis låg ekologisk eller kemisk status. Beräkningarna behöver påvisa att dagvattenhanteringen inte kommer att bidra med någon ökad nettobelastning med näringsämnen till recipienten alternativt att dagvattenhanteringen leder till minskad belastning med näringsämnen jämfört med tidigare. I denna uppföljning har dagvattenhanteringen på den detaljnivån ej granskats.

I de flesta fall genomförs dagvattenutredningar inklusive beräkningar av föroreningsbelastning inom kommunens detaljplaner. I vissa föroreningsberäkningar förs långsökta resonemang om att långa rinnsträckor till recipient kan antas medföra en tillräcklig utspädning av det förorenade dagvattnet. Detta sätt att se på utspädningseffekter medverkar inte till att minska totalbelastningen med näringsämnen som når de känsliga ytvattnen. Det är totalmängden föroreningar och näringsämnen som är det väsentliga att beräkna, minimera och helst minska.

För många verksamheter som omfattas av detaljplanering prövas dagvattenhanteringen inom verksamhetens egna miljötillstånd, och villkor kommer från det tillståndsbeslutet. Det finns dock exempel på att dagvatten leds från ett verksamhetsområde till en översilningsyta som tillhör kommunen och att det sedan är kommunen som blir ansvarig för att följa upp

och se till att tillräcklig rening uppnås genom översilning och infiltration. Sådana oklarheter när det gäller ansvar bör undvikas och där de förekommer redas ut så att det blir tydligt vilket ansvar de inblandade parterna har för reningen av dagvattnet.

Påverkan på rekreation och friluftsliv

Tabell 10. Påverkan på rekreation och friluftsliv

Hur påverkar ÖP/Miljöbedömning i ÖP	Rekommendationer, tillvägagångsätt och strategier i ÖP	Underlag för uppföljning	Miljöbedömning – Uppföljning
<p>Positiva effekter genom omfattande utveckling av möjligheter till friluftsliv inom kommunen</p> <p>Vissa begränsningar genom ianspråktagande av mark och barriäreffekter inom LIS-områden</p>	<p><i>Minskad åtkomst till strandnära lägen måste uppmärksammas vid kommande planeringar (detaljplan, bygglov, strandskyddsdispens)</i></p> <p>Exempel LIS-plan: <i>Stränderna i området är till stor del ianspråktagna av bebyggda strandtomter. Det är angeläget att återstående fria stränder och passager bevaras.</i></p>	<p>Planbeskrivningar</p> <p>Planbestämmelser</p> <p>Bygglov inom LIS-områden</p>	<p>Ökad fisketurism genom utbyggnad av boendemöjligheter vid många fiskevatten</p> <p>Minskad tillgänglighet till strandzonen för allmänheten i vissa LIS-områden</p> <p>Förbättrad tillgänglighet och service generellt för sportfiske och friluftsliv samt uppskattningsvis nya möjligheter att hyra eller låna båt för fiske</p>

Utvecklingen för rekreation och friluftsliv är central inom Eda kommun. Sportfisketurism och annan friluftsturism såsom skidåkning och golf utvecklas genomgående inom kommunen, eftersom besöksnäringarna är mycket viktiga för kommunens ekonomi. Utvecklingen av rekreation och friluftsliv är även viktigt för Eda kommuns nuvarande och framtida invånare.

När det gäller attraktiva boendemöjligheter i kommunen står dessa ibland mot möjligheterna att bibehålla och i vissa fall kanske även förbättra och utveckla tillgängligheten för rekreation och friluftsliv i just dessa attraktiva natursköna och ofta strandnära lägen. Vid en alltför expansiv och tillåtande utveckling och exploatering genom byggande i sådana attraktiva lägen riskerar värden för rekreation och friluftsliv gå förlorade vilket i sin tur riskerar att minska värdet på de boenden som byggs.

Påverkan på kulturmiljö

Tabell 11. Påverkan på kulturmiljö

Hur påverkar ÖP/Miljöbedömning i ÖP	Rekommendationer, tillvägagångsätt och strategier i ÖP	Underlag för uppföljning	Miljöbedömning – Uppföljning
<p>Påverkan på kulturmiljön är komplex och beror bland annat på hur utvecklingen blir inom industri, handel och bostadsbyggande.</p> <p>Planens konsekvenser för kulturmiljön är svårbedömd i dagsläget i och med de förändringar som den nya Kulturmiljölagen innebär samt även en osäkerhet gällande hur kommunen avser att arbeta med kulturmiljöfrågorna framöver.</p>	<p><i>ÖP anser att det är angeläget att inventeringen som påbörjades 2010 utvecklas till ett kommunomfattande kulturmiljöprogram</i></p> <p><i>I ett område som är av riksintresse får områdets värde eller betydelse inte påtagligt skadas av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.</i></p> <p><i>Den slutliga avvägningen mellan eventuella olika intressen görs vid prövning och tillståndsgivning.</i></p>	<p>Planbeskrivningar</p> <p>Planbestämmelser</p> <p>Bygglov inom LIS-områden</p>	<p>Kulturmiljövärden riskerar att påverkas negativt genom exploatering både inom detaljplaner och inom LIS-områden</p> <p>Risken är större så länge kommunens kulturmiljövärden inte har dokumenterats och beskrivits i ett kulturmiljöprogram</p> <p>Hänsyn till och hanteringen av fornminnen och andra kulturhistoriska lämningar sker i samråd med länsstyrelsen i samband med olika typer av exploatering</p>

Eftersom kommunens kulturmiljövärden inte sammanställts och beskrivits mer sammantaget och utförligt i ett kommunomfattande kulturmiljöprogram så bedömer denna uppföljning att risken finns att kulturmiljövärden i kommunen att påverkas negativt i samband med exploatering både inom detaljplaner och kanske även vid exploatering inom LIS-områden.

Påverkan på hälsa och säkerhet

Tabell 12. Påverkan på hälsa och säkerhet

Hur påverkar ÖP/Miljöbedömning i ÖP	Rekommendationer, tillvägagångsätt och strategier i ÖP	Underlag för uppföljning	Miljöbedömning – Uppföljning
<p>Ökad trafik som leder till ökad bullerpåverkan</p> <p>Ökad mängd trafik som leder till ökade utsläpp av föroreningar påverkar luftkvalitet, kringliggande vattenmiljöer genom försurning och övergödning</p>	<p><i>Handelsplatser samordnas till redan etablerade handelsområden för att minimera onödigt trafik</i></p> <p><i>Dagvattenhanteringen måste säkerställas vid utbyggnad och tillkommande hårdgjorda ytor och ökad mängd trafik</i></p>	<p>Planbeskrivningar</p> <p>Planbestämmelser</p> <p>Bygglov inom LIS-områden</p>	<p>Buller utreds inom de detaljplaner där det är aktuellt och finns bostäder – riktlinjer för buller och vibrationer ska innehållas</p> <p>Risk för bullerpåverkan avfärdas ibland inom detaljplan utan hänvisning till utredning eller källa och ibland nämns inte buller</p>

Buller utreds vid utveckling inom detaljplanerade områden samt inom enskilda miljötillstånd för miljöfarlig verksamhet. Inom vissa detaljplaner avfärdas behovet att utreda risken för bullerpåverkan utan hänvisning till källa och motivering. Den generella trafikökningen som kan förväntas genom utveckling av handelsområden och besöksnäringar behöver utredas på en större skala för att risken för bullerpåverkan ska kunna bedömas. Buller och risker kopplade till ökad trafik och ombyggnad av riksväg 61 har avgränsats bort från denna uppföljning.

Påverkan på klimat och hänsyn till klimatförändringar

Tabell 13. Påverkan på klimat och hänsyn till klimatförändringar

Hur påverkar ÖP/Miljöbedömning i ÖP	Rekommendationer, tillvägagångsätt och strategier i ÖP	Underlag för uppföljning	Miljöbedömning – Uppföljning
<p>Transporter på vägarna kommer att öka inom planperioden på grund av ökad handel och fler boenden på landsbygden vilket leder till ökade utsläpp av klimatpåverkande gaser</p> <p>Utbyggnad inom LIS-områden kan i bästa fall leda till bättre lokal service och utbyggnad av bredband och mindre resor. Alternativt blir det i stället ett bidrag till mer resande då fler bosätter sig på landsbygden och behöver transportera sig till service och affärer</p> <p>Förväntade klimatförändringar beräknas innebära mer regn och stigande vattennivåer</p>	<p><i>Översvämningskartering har gjorts längs vissa ytvattensystem och längs exempelvis Vrångsälven</i></p> <p>FÖP Charlottenberg: <i>Översvämningsrisken måste beaktas vid planering av ny bebyggelse.</i></p>	<p>Planbeskrivningar</p> <p>Planbestämmelser</p> <p>Bygglov inom LIS-områden</p>	<p>Det är svårt att följa upp hur översvämnings- och skredrisker har hanterats då FÖP Charlottenberg förklarades inaktuell 2018. Dessutom överensstämmer inte beteckningarna på områden i FÖP Charlottenberg med beteckningarna i plankartan.</p> <p>Området längs med Vrångsälven verkar vara fullt utbyggt redan innan 2014. De ytor som inte är bebyggda ser ut att vara planlagda som allmän platsmark-Park/Natur eller prickmark.</p>

Om och vartefter utbyggnad sker inom LIS-områden behöver möjligheterna till kollektivtrafikresande utvecklas inom kommunen, beroende på hur lokal service utvecklas i samband med denna utbyggnad. Om så inte sker riskerar denna utbyggnad leda till ökad mängd transporter med bil i kommunen och därmed en ökad klimatpåverkan. Detta är en fråga som är viktig att utreda vidare inom kommande detaljplanering och så småningom inom ramen för en ny översiktsplan.

Det finns även ett behov av att ta fram bättre underlag som redogör för översvämningsrisker inför kommande planering samt risker i förhållande till befintliga byggnader och anläggningar. Exempelvis behöver

översvämningrisker undersökas närmare i skredriskzoner där det idag förekommer bullrande och vibrationsalstrande verksamheter såsom väg, järnväg och eller olika typer av industrier. Skred skulle i dessa områden kunna orsakas av ökad nederbörd och översvämningar i kombination med vibrationer.

Påverkan Vindbruksplan

Ingen utbyggnad av vindkraft har hittills skett och det finns heller inte några beslut om utbyggnad av vindkraft. Ingen bedömning har därför gjorts av påverkan.

9 Bilaga 3 – Tabeller med förändrade planeringsförutsättningar

9.1 Planeringsförutsättningar inom Eda kommun

Tabell 14. Förändrade planeringsförutsättningar från Eda kommun sedan 2014

År	Namn	Status	Varför det är viktigt för översiktsplanens aktualitet	Hur det påverkar översiktsplanens aktualitet
2017	Bostadsförsörjningsprogram Länk	Gällande	Programmet utgår från den demografiska utvecklingen och ska sätta mål för bostadsförsörjningen i kommunen. Antaganden kring befolkningsutveckling och bostadsutveckling påverkar markanvändningen i kommunen.	Ny befolkningsprognos finns från Region Värmland och från SCB, jämfört med översiktsplanen. En annan befolkningsutveckling leder till andra behov av mark- och vattenanvändning jämfört med översiktsplanen.
2017	Investerings- och förnyelseplan VA-verksamheten Länk	Gällande	Planen anger behov av investeringar för VA-verksamheten för att säkerställa goda livsmiljöer.	Planen anger uppkomna behov av investering i kommunalt VA-nätverk i exempelvis Hammar. Vid en utebliven investering påverkas möjligheterna till att bo och driva verksamhet i området. Sådana investeringar bör pekas ut i en översiktsplan eftersom det påverkar markanvändningen.
2017	Aktualitetsprövning av Översiktsplan 2014	Gällande	Aktualitetsprövningen gör en analys och bedömning av översiktsplanens aktualitet vid ett givet tillfälle.	Aktualitetsprövningen anger att planen som helhet var aktuell 2017. Däremot ansågs FÖP Charlottenberg inte vara aktuell, statistik behövde uppdateras och sju tematiska områden behövde ses över för att fortsatt vara aktuella: <ul style="list-style-type: none"> • Kulturmiljö • VA-plan • Skola, förskola, gruppboenden, särskilda boenden • Landsbygd och mindre tätorter • Gång- och cykelplan • Risk- och säkerhet • Besöksnäring
2017	Service- och landsbygdsplan Länk	Gällande	Planen ska skapa förutsättningar för kommunen att upprätthålla en tillfredsställande försörjning av offentlig service, dagligvaror och drivmedel i glesbygdsområden. Planen anger att kommunen ska möjliggöra för bebyggelse samt	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet då den redan nämner utveckling av landsbygden för att bibehålla underlag för olika servicefunktioner.

			anläggningar för rekreation och turism för att behålla servicefunktioner på landsbygden.	
2020	Hälsoplan 2020–2023 Länk	Gällande	Hälsoplanen anger ett antal folkhälsomål som ska tjäna som vägledning för utskottens arbete. Översiktsplanering och mark- och vattenanvändningen i kommunen, liksom efterföljande planering, har stor betydelse för att uppnå en god folkhälsa.	Folkhälsa nämns inte i översiktsplanen. Ett av prioriteringsområdena i Hälsoplanen är boende och närmiljö. Hälsoplanen nämner exempelvis vikten av att utforma skolgårdar och skolskogar på ett attraktivt sätt. Detta bör inkluderas i mark- och vattenanvändningskartan samt i riktlinjer och rekommendationer i översiktsplanen.
2020	Hållbarhetsstrategi för Eda kommun Länk	Gällande	Hållbarhetsstrategin anger vilket åtgärdsarbete som behövs för att uppnå de relevanta hållbarhetsmål som fastställts såväl globalt som nationellt.	Hållbarhetsstrategin är framtagen efter översiktsplanens aktualitetsförklaring. Översiktsplanen medger att den föreslagna utvecklingen kommer påverka klimatet negativt på grund av ökade transporter. Enligt hållbarhetsstrategin ska Eda kommun verka för alternativa drivmedel och transportsätt. Detta nämns inte i översiktsplanen.
2021	Näringslivsstrategi Länk	Gällande	Näringslivsstrategin anger kommunens strategiska arbete för att skapa ett positivt, lönsamt och hållbart näringslivsklimat.	Näringslivsstrategin är framtagen efter översiktsplanens aktualitetsförklaring. Strategin anger exempelvis hur kommunen ska arbeta för att stimulera återflyttning och inflyttning i kommunen. Översiktsplanen bör inkludera det nya underlaget.
2021	Skogsstrategi Länk	Gällande	Skogsstrategin anger hur kommunens skogsinnehav ska skötas. Det påverkar markanvändningen.	Skogsstrategin är framtagen efter översiktsplanens aktualitetsförklaring. Skogsstrategin anger exempelvis att kommunen inte avyttrar sitt skogsinnehav vilket påverkar mark- och vattenanvändningskarta genom planering av ny bebyggelse.
2021	VA-plan Länk	Gällande	VA-planen anger kommunens inriktning och prioriteringsordning för framtida VA-försörjning.	Planen anger uppkomna behov av investering i kommunalt VA-nätverk i exempelvis Hammar. Vid en utebliven investering påverkas möjligheterna till att bo och driva verksamhet i området. Sådana investeringar bör pekas ut i en översiktsplan eftersom det påverkar markanvändningen. Det

				påverkar även vattenförekomsternas miljö kvalitetsnorm.
2021	VA-översikt Länk	Gällande	Översikten är en sammanställning av förutsättningar som påverkar beslut inom VA.	Planen anger uppkomna behov av investering i kommunalt VA-nätverk i exempelvis Hammar. Vid en utebliven investering påverkas möjligheterna till att bo och driva verksamhet i området. Sådana investeringar bör pekas ut i en översiktsplan eftersom det påverkar markanvändningen. Det påverkar även vattenförekomsternas miljö kvalitetsnorm.
2021	VA-policy Länk	Gällande	Policyn anger grunden för framtida beslut och handlande inom VA.	Utveckling av ny bebyggelse är beroende av VA-utbyggnad och närhet till verksamhetsområden. Exempel från VA-policyn är att kommunens arbete med vatten- och avloppsförsörjning ska bidra till att miljö kvalitetsnormerna för kommunens vattenförekomster uppfylls. Översiktsplanen behöver uppdateras med genomförd och planerad VA-utbyggnad.
2022	Kompetensförsörjningsstrategi Länk	Gällande	Kompetensförsörjningsstrategin ska säkerställa att det finns tillräcklig med kompetens för att tillgodose den kommunala servicen samt annan service. Strategin är en del av ett kunskapsunderlag i en översiktsplan.	Bedöms ha en begränsad påverkan på översiktsplanens aktualitet. Däremot påverkas möjligheterna till bibehållen och utveckling av service om kompetensbrist råder, vilket får en påverkan på mark- och vattenanvändningskartan.
2023	Biblioteksplan Eda kommun 2023–2026 Länk	Gällande	Biblioteksplanen är en del av en nulägesanalys och ett kunskapsunderlag i en översiktsplan. Kommunen har ett ansvar att säkerställa tillgång till skolbibliotek för alla elever.	Bedöms ha en begränsad påverkan på översiktsplanens aktualitet. Översiktsplanen bör dock uppdateras med tillgången till bibliotek och hur det ska säkerställas framöver.
2023	Avfallsplan 2023–2030 Länk	Gällande	Avfallsplanen ska säkerställa en god avfallsförsörjning, vilket är viktigt för möjligheterna till boende och verksamheter och för en hållbar utveckling.	Avfallsplanen är framtagen efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Mark- och vattenanvändningskartan bör uppdateras med utpekade platser för avfallshantering och skrivningar bör ingå kring avfallshantering inom befintliga och kommande bebyggda områden.

2023	Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2026 Länk	Gällande	Analysen anger såväl fysiska som icke fysiska risker och sårbarheter som finns i kommunens geografiska områden med åtgärdsförslag för att minska sårbarheten.	Analysen är gjord efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Mark- och vattenanvändningskartan bör utgå från resultatet för att säkerställa en väl avvägd föreslagen mark- och vattenanvändning.
------	--	----------	---	---

9.2 Planeringsförutsättningar på regional nivå

Tabell 15. Förändrade planeringsförutsättningar på regional nivå sedan 2014

År	Namn	Status	Varför det är viktigt för översiktsplanens aktualitet	Hur det påverkar översiktsplanens aktualitet
Länsstyrelsen				
2017	Skyfalls-kartering i Värmlands län Länk	Gällande	Omfattar en ort i varje kommun. Skyfalls-karteringen redovisar orten Åmotfors i Eda kommun.	Översiktsplanen nämner att bebyggelse inte ska lokaliseras på mark med översvämningsrisk. Mark- och vattenanvändningskartan behöver ta hänsyn till resultatet.
2017	Vision Ett jämställt Värmland och Jämställdhetsstrategi 2018–2027 Länk	Gällande	Visionen ska bidra till att de nationella jämställdhetspolitiska målen får genomslag i länet.	Översiktsplanen bör innehålla åtgärder för att uppnå relevanta regionala och nationella mål. Visionen bör därför arbetas in i kommande översiktsplan.
2019	Energi- och klimatstrategi för Värmland – ett klimatneutralt Värmland Länk	Gällande	Strategin är en del av genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin och pekar ut vad som krävs för att aktörer i Värmland ska kunna bidra till att uppfylla de nationella och internationella klimatmålen.	Översiktsplanen bör innehålla åtgärder för att uppnå relevanta regionala och nationella mål. Strategin bör därför arbetas in i kommande översiktsplan.
2020	Att anpassa samhället till ett förändrat klimat Länk	Gällande	Länsstyrelsen har sammanställt information och underlag för att anpassa samhället till ett föränderligt klimat för att skydda miljö, människor och egendom. Det handlar om att anpassningar med de förändringar som pågår och som kommer att pågå även efter detta sekel.	Den fysiska planeringen påverkas exempelvis av skyfall, flödesändringar, värmeböljor och torka. Det nämns inte i översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Mark- och vattenanvändningskartan behöver ta hänsyn till detta i avvägningar.
2021	Regionalt åtgärdsprogram inom miljömål 2021–2025	Gällande	I åtgärdsprogrammet har sju prioriterade åtgärdsområden utsetts tillsammans med andra aktörer i länet. Flera av dessa åtgärdsområden	Åtgärdsprogrammet har tagits fram efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Bör arbetas in i kommande översiktsplan.

	Länk		<p>kopplar starkt till fysisk planering och främst rör det områdena:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrering av grönska och ekosystemtjänster i planeringen • Kommunal vattenplanering • Fysisk planering för förnybar energi • Ökad dialog kring målbilder i skog 	
2021	<p>Prioriterade åtgärdsområden för miljömålen 2021–2025</p> <p>Länk</p>	Gällande	<p>Åtgärdsområdena innehåller fem fokusområden som på ett eller annat sätt fångar upp de miljömål som är aktuella i Värmland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minskad klimatpåverkan • Hållbar samhällsplanering • Hållbart brukande av skogs- och odlingslandskap • Hållbart vatten • Hälsa och livsstil 	<p>Åtgärdsområdena har tagits fram efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. För minskad klimatpåverkan tar åtgärdsprogrammet exempelvis upp behovet av att ta fram ett planeringsunderlag eller strategi som visar var i kommunen laddinfrastrukturen är bristfällig och hur kommunen kan jobba för att få till en ändamålsenlig infrastruktur. Bör arbetas in i kommande översiktsplan.</p>
2021	<p>Elektrifieringslöfte – Handslag för elektrifiering av tunga godstransporter i Värmland</p> <p>Länk</p>	Gällande	<p>Det regionala målet är ett klimatneutralt Värmland år 2030. Fossilfria och effektiva transporter lyfts som ett viktigt område i energi- och klimatstrategin för Värmland. Ökad elektrifiering av de regionala godstransporterna kommer att vara en viktig del i arbetet för att nå klimatmålen.</p>	<p>Utbyggnad av ladd- och tankinfrastruktur för fossilfria tunga fordon är en viktig del i arbetet mot det gemensamma målet om ett klimatneutralt Värmland. Utbyggnaden har en bäring på mark- och vattenanvändningskartan och bör arbetas in i kommande översiktsplan.</p>
2022	<p>Regional bostadsmarknadsanalys Värmlands län</p> <p>Länk</p>	Gällande	<p>Analysen synliggör hur behovet av bostäder tillgodoses i länet, hur arbetet med bostadsförsörjning ser ut och hur det skulle kunna utvecklas. Rapporten ska vara ett underlag för aktörer i länet och bidra till utveckling av bostadsförsörjningen.</p>	<p>Kan påverka vilket behov som finns av olika upplåtelseformer och typologier i kommunen. Det påverkar även behovet av att planera, eller inte planera, för bostäder. Enligt bostadsmarknadsanalysen har Eda kommun överskott på bostäder som i närtid kommer hamna i balans. Det bör framgå i mark- och vattenanvändningskartan som bör uppdateras i kommande översiktsplan.</p>
2022	<p>Regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet</p>	Gällande	<p>Handlingsplanen används för att styra arbetet med prioritering och urval</p>	<p>Handlingsplanen bedöms ha en begränsad påverkan på översiktsplanens aktualitet, men bör arbetas in där så är</p>

	och havs- och fiskeriprogram met 2014–2020 med förlängnings-åren 2021–2022 Länk		av ansökningar samt partnerskap, kommunikation och samordning med andra fonder samt annan regional och lokal utveckling.	relevant.
2022	Skogsstrategi Värmland 2021–2030 Länk	Gällande	Skogsstrategin för Värmlands län ska utifrån ett övergripande perspektiv belysa utmaningar, ange färdriktning och visa på nödvändiga insatser, med koppling till länets skogar och dess nyttjande. Den ska bidra till lönsamt företagande, till hållbart brukande och bevarande, till förståelse för olika intressen samt till ökad delaktighet.	Påverkar bland annat var bebyggelse ska planeras och vilka naturområden som ska bevaras. Påverkar möjligheterna till skogsproduktion. Utpekade områden bör inkluderas i mark- och vattenanvändningskartan som bör uppdateras i kommande översiktsplan.
2022	Checklista för begränsad klimatpåverkan Länk	Gällande	Checklistan syftar till att ge vägledning för att på ett systematiskt sätt lyfta in frågan om begränsad klimatpåverkan i den fysiska planeringen.	Genom att planera för ökad tillgänglighet till alternativa transportmedel kan översiktsplanens aktualitet påverkas. Gällande översiktsplan planerar för nya bostäder i LIS-områden på landsbygden vilket skapar ett ökat bilberoende. Genom att exploatera kommunens egna fastigheter kan markanvisningsavtal bidra till en exploatering med lägre klimatpåverkan. Bör arbetas in i kommande översiktsplan.
2022	Den regionala årliga uppföljningen för Värmlands län Länk	Gällande	Länsstyrelserna gör varje år en regional årlig uppföljning av Sveriges miljö kvalitetsmål, med bedömningar och redovisning av miljö-tillstånd och miljö-arbetet i länen. Den regionala årliga uppföljningen är underlag till den nationella uppföljningen som lämnas till regeringen av Naturvårdsverket.	Uppföljningen kan ge en indikation av vad kommunen behöver satsa på i miljö-arbetet. Detta arbetas med fördel in i översiktsplanen som bör uppdateras.
2022	Grön infrastruktur Länk	Gällande	I Länsstyrelsens arbete med grön infrastruktur har kartor tagits fram över värdestrakter för sjöar och vattendrag, våtmarker, skog och träd. Kartorna kan till	Kan påverka var det är aktuellt för översiktsplanen att föreslå ny bebyggelse, fungera som underlag i den fysiska planeringen samt agera underlag i arbetet för att stärka kommunens gröna

			exempel användas i framtagandet av översiktsplaner för att identifiera känsliga områden och se hur värdefulla områden hänger ihop som kan bidra till att få ett landskapsperspektiv inom samhällsplaneringen.	infrastruktur. Utpenade områden bör inkluderas i mark- och vattenanvändningskartan som bör uppdateras i kommande översiktsplan
2022	Regional vindkrafts-analys – potential för hållbar vindkrafts-utbyggnad i Dalarnas och Värmlands län	Pågående 2022–2024	Projektet är ett samverkansprojekt med Länsstyrelsen i Dalarna och Energi-myndigheten. Det uppmuntrar till del-aktighet och samarbete med länets kommuner. Syftet med projektet är att ta fram ett planeringsstöd samt en regional vindkrafts-analys. Den regionala analysen ska utreda förutsättningar för utbyggnad av vindkraftverk framöver i länet samt de största utmaningarna.	Analysen behöver bevakas och arbetas in i kommande översiktsplan.
2023	Nuläges-beskrivning vindkraft i Värmland Länk	Gällande	Kommunerna kan planera för var vindkraft ska lokaliseras genom att mark- och vatten-användningskartan i översiktsplanen.	I samband med ny översiktsplan bör vindkraft arbetas in i översiktsplanen och i dess mark- och vatten-användningskarta.
Löpande	Kunskaps- underlag om Klimat- anpassning Länk	Gällande	För att planera för en lämplig mark- och vattenanvändning är det viktigt för översiktsplanen att vara aktuell och enligt det senaste kunskaps- underlaget.	Översiktsplanen behöver innehålla senast tillgängliga kunskapsunderlag. Mark- och vattenanvändningskartan behöver bygga på denna kunskap i avvägningarna.
Löpande	Information och underlag till planering och byggande på webbplats Länk	Gällande	Länsstyrelsen Värmland har sammanställt information och underlag till planering och byggande på sin webbplats.	Översiktsplanen ska möjliggöra och underlätta för efterföljande planering. Översiktsplanen ska därmed gå i linje med kunskapen i informationen och underlaget.
Löpande	Invasiva främmande arter Länk	Gällande	Länsstyrelsen i Värmland har sammanställt information om invasiva främmande arter på sin webbplats.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Kan med fördel inkluderas i ett riskavsnitt i kommande översiktsplan.
Löpande	Mål för friluftslivet	Gällande	Länsstyrelserna sam- ordnar de tio nationella friluftslivsmålen på	Översiktsplanen kan aktualiseras genom att integrera dessa i den fysiska

	Länk		regional nivå. Länsstyrelsen i Värmland har prioriterat under 2023 fem av målen.	planeringen.
Löpande	Åtgärder och verksamheter i vatten Länk	Gällande	Länsstyrelsen sammanställer information och vägledning om olika verksamheter och åtgärder i vatten på sin webbplats.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Informationen kan dock med fördel inkluderas i kommande översiktsplan där det är relevant.
Region Värmland				
2021	Regionalt trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik i Värmlands län 2022–2026 Länk	Gällande	Region Värmland har tagit fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik i Värmlands län för perioden 2022–2026. Trafikförsörjningsprogrammet beskriver hur kollektivtrafiken ska utvecklas med sikte på år 2040.	Programmet är framtaget efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Programmet fokuserar på hållbart resande vilket översiktsplanen inte nämner. Kommunen ansvarar för den fysiska planeringen och lägger därmed grunderna för kollektivtrafikens förutsättningar. Vidare kan översiktsplanen även påverka andelen hållbara resor via riktlinjer för parkering.
2021	Värmlandsstrategin 2040 Länk	Gällande	Värmlandsstrategin ger en bild över länets styrkor och utmaningar. Den lyfter prioriterade områden att fokusera på. Strategin utgör grund för beslut, styr satsningar och tilldelning av projektmedel och företagsstöd.	Strategin har uppdaterats sen översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Exempelvis är insatsområden som nämns digitalisering, elektrifiering samt klimatanpassning. Det behöver integreras i kommande översiktsplan.
2021	Värmlandsbefolkning 2040 Länk	Gällande	Region Värmland har tagit fram en rapport om befolkningsutvecklingen i Värmlands län som utgår från juni 2020 och sträcker sig till år 2040.	Kommunens befolkningsutveckling har stor påverkan för den fysiska planeringen. Det påverkar exempelvis behovet av nya bostäder, arbetsplatser med mera. Befolkningsutveckling för Eda kommun minskar totalt med cirka 17 procent år 2040 jämfört med juni 2020. Mark- och vattenanvändningskartans avvägningar behöver bygga på en aktuell befolkningsprognos.
2021	Värmlands kulturplan 2022–2025 Länk	Gällande	Region Värmland har tagit fram ett program och styrdokument för Värmlands samlade arbete inom det kulturpolitiska området. Planen ska vara en utgångspunkt för kommunernas och	Kulturplanen belyser att kommunala kulturmiljöprogram är en framgångsfaktor för att utveckla och bevara kulturmiljöer. Inför kommande översiktsplan bör därför ett kulturmiljöprogram tas fram som arbetas in i

			kulturverksamheternas utvecklingsarbete.	översiktsplanen.
2021	Värmland 2060 Länk	Gällande	Rapporten presenterar fyra olika scenarier för hur framtidens Värmland kan tänkas se ut och fungera, med fokus på fysisk planering.	Rapporten togs fram efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Ett syfte med rapporten är att agera underlag för kommunerna att använda i översiktsplaneringen. Resultatet bör arbetas in i kommande översiktsplan.
2022	Länsplan för regional transportinfrastruktur i Värmland 2022–2033 Länk	Gällande	Region Värmland har tagit fram en prioritering för åtgärder inom den regionala infrastrukturen. Länsplanen omfattar investeringar i statliga regionala vägar, statlig medfinansiering av kommunal infrastruktur, kollektivtrafik och cykel med mera.	Länsplanen är framtagen för perioden 2022–2033 vilket är senare än översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Översiktsplanen nämner framtida åtgärder på riksväg 61 vilket inte lyfts i länsplanen för 2022–2033. I länsplanen nämns även projektet Oslo-Sthlm 2.55, vilket inte nämns i översiktsplanen. Översiktsplanen och länsplanen behöver synkas för möjligt genomslag.
Statliga myndigheter, regioner och kommuner				
2023	Risk- och sårbarhetsanalys	Kommande	Samtliga statliga myndigheter, regioner och kommuner ska enligt lagar och förordningar göra en risk- och sårbarhetsanalys. Regioner och kommuner ska rapportera in dessa till Länsstyrelsen senast 31 oktober året efter ett ordinarie val. I översiktsplanen ska hänsyn tas till de kommunala och regionala RSA.	Bedöms kunna vara aktuell för översiktsplanen. Resultatet av såväl Region Värmlands som Eda kommuns risk- och sårbarhetsanalys bör arbetas in i kommande översiktsplan.

9.3 Planeringsförutsättningar på nationell nivå

Tabell 16. Förändrade planeringsförutsättningar på nationell nivå sedan 2014

År	Namn	Status	Varför det är viktigt för översiktsplanens aktualitet	Hur det påverkar översiktsplanens aktualitet
Boverket				
2020	Vägledning för hantering av digital infrastruktur i den fysiska planeringen Länk	Gällande	Vägledningen innehåller stöd för översiktlig planering och hur en översiktsplan kan tas fram.	Påverkar inte översiktsplanens aktualitet, men är ett stöd i arbetet med kommande översiktsplan.
2020	Geotekniska säkerhetsfrågor vid	Gällande	Genom att redan i översiktsplanen identifiera områden med risk för ras, skred	Det geotekniska underlaget är från 2004 och kan bedömas utdaterat. Översiktsplanen beskriver utvecklingen i

	planläggning Länk		och erosion underlättas efterföljande planering. De områden som föreslås som utbyggnadsområden i kommunens översiktsplan bör vara utredda när översiktsplanen antas.	kommunen generellt och stabilitetskartering behöver uppdateras. Vidare är inte alla områden där kommunen förväntas att utveckling ska ske studerade, exempelvis i Skillingsfors och LIS-områden. Mark- och vattenanvändningskartan behöver bygga på denna kunskap i avvägningarna.
2020	ÖP-modell 2.1	Gällande	För kommunerna är det frivilligt att arbeta enligt ÖP-modellen. Modellen utgör ett stöd i arbetet med en ny översiktsplan.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet, men bör användas som metod i kommande översiktsplan.
2020	Vägledning om hållbar utveckling genom fysisk planering Länk	Gällande	I fysisk planering är den rumsliga strukturen utgångspunkten för vad som kan hanteras i förhållande till de tre hållbarhetsdimensionerna. Beroende på hur mark och vattenområden används och hur olika funktioner relateras till varandra rumsligt skapas olika utgångspunkter för de sociala, ekologiska och ekonomiska aspekterna	Översiktsplanen bör kontinuerligt ses över för att vara aktuell gällande hållbarhet då utveckling går snabbt och kommunens mål bör ändras för att nå regionala, nationella och internationella mål.
2020	Vägledning om ekosystemtjänster i planeringen Länk	Gällande	Människan är beroende av naturen och de tjänster som den ger. Översiktsplanen behöver hantera och stötta ekosystemtjänster.	Mark- och vattenanvändningskartan behöver bygga på denna kunskap i avvägningarna.
2020	Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling Länk	Gällande	Barn har rätt till sin plats i samhället, men utrymmet för barn i stadsmiljön krymper. Barn har rätt att tycka till i frågor som berör dem. Översiktsplanen lägger grunden för den fysiska miljön i kommunen.	Barnkonventionen blev svensk lag efter översiktsplanen antogs. Kommande översiktsplan inklusive mark- och vattenanvändningskartan behöver ta hänsyn till, och inkludera barn, i arbetet.
2022	Föreskrifter om nya detaljplaner	Gällande	Samtliga detaljplaner, nya som gamla, behöver vara tillgängliga digitalt.	Information från översiktsplanen som ska återanvändas i detaljplan måste vara digital. Kommande översiktsplan behöver därför vara digital.
2022	Översvämningsrisk vid planläggning Länk	Gällande	Boverket förespråkar att kommunerna analyserar risken för översvämningsrisker och tar ställning till åtgärder,	Översiktsplanen bör uppdateras med aktuella data om översvämningsrisker. Planen bör även uppdateras med lämpliga åtgärder och

			strategier och riktlinjer i den fysiska planeringen, lämpligen i tidiga planerings-skeden som vid den översiktliga planeringen.	riktlinjer. Avvägningar i mark- och vatten-användningskartan bör ta hänsyn till senaste kunskapsunderlaget.
2023	Boverkets bostads-marknadsenkät Länk	Gällande	Resultatet anger hur den nationella bostadsmarknaden ser ut, och fördelat per län och kommuner. Ger en indikation på vilken potential som finns för bostadsutveckling.	Bostadsmarknaden i Sverige har förändrats sedan 2014 vilket också påverkar möjligheterna för bostadsutveckling i Eda kommun. Avvägningar i mark- och vatten-användningskartan bör ta hänsyn till senaste kunskapsunderlaget.
Naturvårdsverket				
2017	Vindkraftens effekter på fåglar och fladdermöss Länk	Gällande	Naturvårdsverkets rapport Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss har uppdaterats år 2017 som ger nya vägledningar för vindkraftsplanering, exempelvis rekommendationer till buffertzonen till fåglar.	Översiktsplanen nämner inte vindkraftens effekter på fåglar och fladdermöss och kan behöva ses över utifrån detta.
2018	Vägledning om EU-förordningen om invasiva främmande arter Länk	Gällande	Vägledning om förebyggande och hantering av spridning av invasiva främmande arter.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Informationsarter med fördel inkluderas i ett riskavsnitt i kommande översiktsplan.
2019	Friluftslivsmålen 2019 Länk	Gällande	Det övergripande målet för de tio målen är att är att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet.	Översiktsplanen nämner inte Sveriges friluftslivsmål och bör uppdateras utifrån dessa.
2019	Vägledningar för Kartläggning naturområden för friluftsliv och Kommunal friluftslivsplanering Länk	Gällande	Kommunen har en nyckelroll i att skapa förutsättningar för ett väl fungerande friluftsliv. En friluftslivsplan kan vara ett underlag till kommunens översiktsplan. Kartläggningen kan vara en del i en kommunal friluftslivsplanering, vara ett underlag till grönplanering och/eller	Eda kommun har ingen friluftslivsplan. Eda kommuns översiktsplan pekar ut naturområden av stort värde för friluftslivet. Översiktsplanens bedömning kring naturområden kan behöva ses över utifrån Naturvårdsverkets vägledning om kartläggningen.

			fysisk planering såväl översiktsplan som detaljplan.	
Löpande	Vägledning hållbar dagvattenhantering Länk	Uppdateras löpande	Naturvårdsverket i samarbete med Boverket tog fram en vägledning för hållbar dagvattenhantering. Vägledningen består av flera delar som uppdateras löpande.	Översiktsplanen nämner att krav på dagvattenhantering ställs i miljöbalken, Boverkets byggregler och i Naturvårdsverkets föreskrifter. Informationen uppdateras löpande och översiktsplanen kan behöva ses över utifrån detta.
2020	Vägledning om buller från vindkraft Länk	Gällande	Vindkraft är en förnybar energi-källa men hänsyn måste tas till de störningar som kan uppstå lokalt kring vindkrafts-etableringar.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Eda kommuns vindkraftsplan redovisar skydds-avstånd till vindkraftverk.
2022	Konventionen om biologisk mångfald – Nya mål för biologisk mångfald Länk	Gällande	I december 2022 hölls FN:s konferens om biologisk mångfald, CBD COP15 i Montréal i Kanada då världens länder enades om ett nytt globalt ramverk och en strategisk plan för biologisk mångfald. Diskussionerna baserades på den tidigare strategiska planen från 2010–2020 och Aichimålen för biologisk mångfald.	Konventionen uppdaterades efter översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Det nya globala ramverket innehåller mål som ska bidra till att vända den negativa trenden för biologisk mångfald. Ramverket innehåller fyra tillståndsmål som ska uppnås till 2050 och 23 åtgärds mål. Under 2023 pågår ett nytt uppdrag med syftet att framställa en ny nationell strategi för biologisk mångfald.
Löpande	Invasiva främmande arter Länk	Gällande	Invasiva främmande arter är ett av de största hoten mot biologisk mångfald i Sverige och globalt och antalet främmande arter som blir invasiva ökar från år till år.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Skrivningar och ställningstagande kan med fördel inkluderas i ett riskavsnitt i kommande översiktsplan.
Havs- och vattenmyndigheten				
2020	Nationell plan för moderna miljövillkor för vattenkraften Länk		Den nationella planen för omställning av svensk vattenkraft omfattar åtgärder som innebär en tydlig väg mot ett modernt och hållbart nyttjande av svenskt vatten.	I Eda kommun finns befintlig vattenkraft. Översiktsplanen kan behöva ses över för en mer modern vattenkraft.
Löpande	Invasiva främmande arter Länk	Gällande	Invasiva främmande arter är ett av de största hoten mot biologisk mångfald i Sverige och globalt och antalet främmande arter som blir invasiva ökar från år till år.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Skrivningar och ställningstagande kan med fördel inkluderas i ett riskavsnitt i kommande översiktsplan.
Vattenmyndigheterna				

Samråd 2020-2021	Förvaltningsplan och åtgärdsprogram i Västerhavets vattendistrikt 2021–2027 Länk	Pågående	Vattenmyndigheterna sätter mål för i form av miljökvalitetsnormer och för att se till att de följs behöver myndigheter och kommuner genomföra de åtgärder som framgår av Åtgärdsprogram 2021–2027. Åtgärdsprogrammet sammanfattas i förvaltningsplanen.	Förvaltningsplan och åtgärdsprogram i Västerhavets vattendistrikt har uppdaterats sedan översiktsplanens senaste aktualitetsförklaring. Översiktsplanen kan behöva ses över gällande åtgärder enligt förvaltningsplanen, exempelvis gällande kvalitetskraven till 2027.
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB				
2017	Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering Länk	Gällande	Det finns tre Sevesoanläggningar i Eda kommun: 1. Fundo Components 2. Köla bergtäkt	Sevesoanläggningar nämns inte i översiktsplanen. Däremot beskrivs generellt hur översiktsplanen tar hänsyn till planering vid miljöfarliga verksamheter. Sevesoanläggningar behöver inkluderas i kommande översiktsplan.
2017	Vägledning för skyfallskartering: Tips för genomförande och exempel på användning Länk	Gällande	MSB har tagit fram en skyfallskartering för i princip samtliga huvudtätorter för Värmlands läns kommuner.	Karteringen är gjord efter översiktsplanen. Kommande översiktsplan behöver därför inkludera denna skyfallskartering och utarbeta lämpliga riktlinjer eller ställningstagande kopplat till det.
2019	Riskhänsyn i fysisk planering (reviderades) Länk	Gällande	För att samhället ska bli mer robust, det vill säga mindre sårbart och mer uthålligt mot yttre störningar och hot, är det viktigt att riskhanterings-frågorna kommer in tidigt i planerings-processerna.	Översiktsplanen tar upp riskhänsyn i den fysiska planeringen väldigt övergripande. Det kan behöva ses över och fördjupas vidare för att ge bättre vägledning.
2021	Handbok i kommunal krisberedskap – Kap 2. Kommunala verksamheter – Fysisk planering Länk	Gällande	Översikts- och detaljplaneläggning skapar förutsättningar för hur den fysiska miljön kan utformas. I planering behöver hänsyn tas till nuvarande risker samt risker som kan uppstå och påverka samhället i framtiden.	Översiktsplanen kan behöva ses över kring krisberedskap. Exempelvis nämns inget om naturolyckor i nuvarande översiktsplan.
Löpande	Översvämningskarteringar Länk	Gällande	Det finns ingen översiktlig översvämningskartering inom Eda kommun.	Översiktlig skyfalls- och översvämningskarteringar bör upprättas i en ny översiktsplan. Det bidrar till en bättre lokalisering-prövning och som bättre vägledning i den efterföljande planeringen.
Trafikverket				

2019	Funktionellt prioriterat vägnät (FPV) Länk	Gällande	Trafikverket har tagit initiativ till att peka ut vilka vägar som är viktigast för tillgänglighet ur ett nationellt och regionalt perspektiv. Det har tagits fram bland annat inför kommande åtgärdsplaneringar.	Funktionellt prioriterade vägar i Eda kommun är främst väg 61, men även en kort bit av väg 172. FPV ska nyttjas som underlag i samhällsplaneringen och bör ses över och uppdateras i översiktsplanearbetet. Översiktsplanen utgår ifrån prognoser fram till 2030, i stället för fram till 2040.
2020	Transportsystemet i samhällsplaneringen Länk	Gällande	Rapporten är en sammanställning av de behov och krav som behöver tillgodoses inom den fysiska planeringen för att drift, underhåll och utveckling av transportsystemets anläggningar ska fungera	Av översiktsplanen ska det framgå hur kommunen i den fysiska planeringen ska ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Översiktsplanen kan exempelvis uppdateras för att tydligare koppla an till de transportpolitiska målen.
2022	Trafikstrategiskt arbete Länk	Gällande	Handbok för trafikstrategiskt arbete ersätter handboken Trafik för en attraktiv stad (TRAST).	Trafikstrategiskt arbete som ett verktyg för att bidra till skapandet av ett hållbart samhälle. Översiktsplanen kan behöva ses över kring tillgänglighet och minskat transportarbete.
2022	Åtgärdsvalsstudier i Värmland Länk	Gällande	En åtgärdsvalsstudie är en förberedande studie där Trafikverket försöker förstå trafiksituationen i sin helhet med de brister, problem eller behov som finns. Det kan ha en påverkan på infrastrukturplaneringen i en kommun.	En fördjupad utredning för väg 61 Karlstad-Riksgränsen samt Värmlandsbanan har tagits fram. Väg 61 är ett av de viktigaste regionala stråken i Värmland. Översiktsplanen kan behöva ses över kring information om pågående åtgärdsvalsstudier.
Energimyndigheten				
2021	Strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad Länk	Gällande	Strategin är till för att bidra till energiomställningen genom att skapa förutsättningar för den framtida utbyggnaden av vindkraft och att den sker på ett långsiktigt hållbart sätt.	Om vindkraftsplanen ska arbetas in i översiktsplanen bör den ses över och ta hänsyn till strategin, exempelvis kring det nationella kartunderlaget.
Myndigheter samverkar				
Löpande	Kartunderlag om ras, skred och erosion Länk	Gällande	Åtta statliga myndigheter samverkar inom arbetet med underlag om ras, skred och erosion.	I dagsläget utgår översiktsplanen från karteringen som kommunen beställde 2004. En ny kartering bör inkluderas i

				kommande översiktsplan.
Regeringen				
2016	Mål för funktionshinderspolitiken och Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken Länk Länk	Gällande	Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.	Översiktsplanen saknar resonemang kring funktionshinderspolitiken. Översiktsplanen lägger grunden för en tillgänglig miljö och kan innehålla tydliga ställningstaganden och riktlinjer för att få genomslag i den efterföljande planeringen.
2016	Mål för jämställdhet och Makt, mål och myndighet – en feministisk politik för en jämställd framtid Länk (Mål för jämställdhet) Länk (Makt, mål och ...)	Gällande	För jämställdhetspolitiken finns det ett övergripande mål; kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Målet är uppdelat i sex delmål. Jämställdhet i fysisk planering ska baseras på både kvinnors och mäns samt flickors och pojkars behov och förutsättningar.	Såväl bostadsort som arbetsmarknadssituation, boendeförhållanden och tillgängliga omsorgsformer för barn och äldre, medför både möjligheter och begränsningar för kvinnors och mäns vardagsliv. Det gör även tillgången till annan service, liksom vilka kommunikationsalternativ som finns att tillgå. Översiktsplanen kan behöva ses över kring detta, exempelvis kring ett jämställt transportsystem.
2017	För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi Länk	Pågående	Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Har lett till flertalet regeringsuppdrag och en utveckling av en digital samhällsbyggnadsprocess	Översiktsplanen saknar exempelvis information hur planeringen i kommunen ska bidra till att uppnå ett digitalt samhälle inklusive den infrastruktur som krävs (exempelvis digital infrastruktur samt transportinfrastruktur).
2017	Mål för folkhälsa och God och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik Länk	Gällande	Hälsoläget i Sverige är i huvudsak gott men det finns påtagliga skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället som bör uppmärksammas.	Kommuner ansvarar för fysisk planering, VA-försörjning, hälso- och miljöskydd med mera. Översiktsplanen kan behöva ses över exempelvis kring jämställd hälsa genom tillgänglighet till idrott och idrottsanläggningar.
2018	Handlingsplan Agenda 2030	Gällande	Handlingsplan från regeringen med ett antal centrala åtgärder för hållbar utveckling inklusive Strategi för	Gällande översiktsplan tar inte hänsyn till Agenda 2030. Bör uppdateras med de globala målen.

			levande städer – politik för en hållbar stadsutveckling.	
2018	Handlingsplan för Sveriges nationella skogsprogram Länk Länk	Gällande	Den uppdaterade handlingsplanen syftar till att skapa en samlad bild av nu aktuella åtgärder med sikte mot 2030. Den uppdaterade handlingsplanen utgår från Skogsprogrammets fem fokusområden.	Översiktsplanen kan behöva ses över kring friluftsliv, rekreation och turism. Vidare kan översiktsplanen även ses över kring information om att bostäder ska byggas klimatsmart, exempelvis från hållbart producerad skogsråvara, och ta tillvara innovativa och arkitektoniska lösningar.
2018	Politik för gestaltad livsmiljö Länk	Gällande	Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.	Gällande översiktsplan uppger att bebyggelse ska ta hänsyn till omkringliggande miljö, exempelvis kulturmiljö. Kan behöva ses över i kommande översiktsplan.
2018, uppdaterad 2022	Strategi för Sveriges nationella skogsprogram Länk	Gällande	Skogsprogrammets övergripande vision är att ”Skogen, det gröna guldets, ska bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi”. Skogsbruket är viktigt att skydda och bruka. Programmet spelar en viktig roll i genomförandet av skogspolitiken.	Översiktsplanen kan uppdateras kring skogsbruket, exempelvis kring att nå ett hållbart skogsbruk och värna om skogsbruk som verksamhet. Kan få avtryck i mark- och vattenanvändningskartan.
2019	En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan Länk	Gällande	Regeringen redovisar i planen hur det klimatpolitiska arbetet bör bedrivas under mandatperioden inklusive de beslutade och planerade åtgärder som bidrar till att nå de nationella och globala klimatmålen.	Översiktsplanen kan behöva ses över gällande exempelvis kring hur samhällsplaneringen är viktig för en hållbar samhällsstruktur. Samhällsstrukturen behöver främja energi- och transporteffektivitet.
2019 – 2020	Mål för boende och samhällsplanering Länk	Gällande	Det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där	Översiktsplanen nämner inte målet specifikt men nämner det som målet ska uppnå. Kan behöva ses över.

			bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.	
2020	Mål för regional utveckling Länk	Gällande	De strategiska områdena för att nå målet för den regionala utvecklingspolitiken är: <ul style="list-style-type: none"> • Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet • Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet • Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet • Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet 	Översiktsplanen bör uppdateras kring målen för en regional utveckling, som är specifik för just Region Värmlands förutsättningar.
2020	Mål för näringspolitik Länk	Gällande	Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Delmålen är: <ul style="list-style-type: none"> • Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse. • Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv. • Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft. 	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Skrivningar om hur näringslivet i regionen kan stärkas kan med fördel inkluderas i nästa översiktsplan.
2020	Mål för areella näringar, landsbygd och livsmedel Länk	Gällande	Målet för landsbygd, livsmedel och areella näringar är att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Text om hur areella näringar, landsbygd och livsmedel i regionen kan stärkas kan med fördel inkluderas i nästa översiktsplan. Gällande översiktsplan har delvis information om detta.

2020	Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 Länk	Gällande	Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till en hållbar utveckling i alla delar av landet. Alla regioner ska ha en utvecklingsstrategi.	Region Värmland har Värmlandsstrategin 2040, gällande översiktsplan utgår från Värmlandsstrategin 2014–2020. Skrivningar kring regional samverkan behöver uppdateras i kommande översiktsplan.
2021	Styrning och ledning för hållbar utveckling i kommuner och regioner – Vägledning för genomförandet av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling Länk	Gällande	Vägledningsstandard som stöttar kommuner och regioner i arbetet med att integrera och förstärka hållbar utveckling samt främja genomförandet av FN:s Agenda 2030 och de globala målen.	Gällande översiktsplan nämner inte Agenda 2030 och de globala målen. Ny översiktsplan bör inkludera detta.
2022	Nationell trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033 Länk	Gällande	Nationell plan för traskportinfrastrukturen är trafikslagsövergripande för vägtrafik, järnvägs- trafik, sjöfart och luftfart. Regeringen fastställer en långsiktig nationell plan ungefär vart fjärde år. Planen kompletteras med årliga beslut om genomförandet av åtgärderna. Påverkar vilka möjliga nationella investeringar som kan göras inom kommunen.	Inga järnvägar eller andra vägar i Eda kommun påverkas av planen. Dock görs exempelvis investeringar på Värmlandsbanan på andra orter, som indirekt påverkar tillgängligheten till Eda kommun.
Löpande	Sveriges nationella miljö kvalitetsmål Länk	Gällande	Miljömålet God bebyggd miljö berör översiktsplanarbetet främst. För detta mål finns det fyra etappmål som ska vara uppfyllda redan 2023 respektive 2025: <ul style="list-style-type: none"> • Andelen gång-, cykel och kollektivtrafik • Dagvattenhantering i befintlig bebyggelse • Dagvattenhantering i ny eller ändrad bebyggelse • Integrering av stadsgrönnska och ekosystemtjänster i urbana miljöer 	Översiktsplanen kan behövas ses över kring hur planeringen i Eda kommun påverkar uppfyllelsen av de nationella miljömålen.
Regeringsuppdrag				
2017	Rådet för hållbara städer Länk	Pågående	Rådet för hållbara städer är ett myndighetssamarbete som ska stärka	Rapportering av uppdraget görs årligen och översiktsplanen bör ses över för att hållas aktuell för att bidra till

			kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen. Rådet för hållbara städer inrättades av regeringen i december 2017. I mars 2022 ändrades och förlängdes rådets uppdrag till och med den 31 december 2030. Utgångspunkten utgörs av mål 11 i Agenda 2030.	att invånare kan leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt. Översiktsplanen bör även uppdateras kring Agenda 2030.
2017 – 2020	Uppdrag att verka för en enhetlig digital tillämpning av plan- och bygglagen	Avslutat	Utvecklandet av Boverkets ÖP-modell samt framtagande av förslag om att enbart digitala planer ska vara juridiskt bindande är exempel på utfall från uppdraget.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Ny översiktsplan ska däremot vara digital och följa de nya krav som finns på processen.
2022	Uppdrag att utreda förutsättningarna för åtgärder på järnvägen på stråket Stockholm–Oslo Länk	Avslutat	Utredningen visar på ökningen av antalet tågresenärer på sträckan Stockholm–Oslo efter åtgärder.	Översiktsplanen kan behövas ses över kring den fysiska planeringen i närhet till järnvägsstationer för goda kommunikationsmöjligheter.
	Flera olika uppdrag till olika myndigheter så som Boverket och Lantmäteriet	Pågående	Utveckling av en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Ny översiktsplan ska däremot vara digital.

9.4 Planeringsförutsättningar på internationell nivå

Tabell 17. Förändrade planeringsförutsättningar på internationell nivå sedan 2014

År	Namn	Varför det är viktigt för översiktsplanens aktualitet	Hur det påverkar översiktsplanens aktualitet
2015	Agenda 2030	Målen ska bidra till socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling och vara uppnådda till år 2030 i världens alla länder.	Översiktsplanen saknar skrivningar och riktlinjer kring hur Eda kommun ska arbeta för att nå målen.
2015	Parisavtalet	Avtalet ska säkerställa att världens alla länder minskar sina utsläpp så att 1,5-gradersmålet kan uppnås.	Översiktsplanen saknar skrivningar och riktlinjer kring hur Eda kommun ska arbeta för att nå målen.

9.5 Förändrad lagstiftning

Tabell 18. Förändrad lagstiftning sedan 2014 med bäring på översiktsplanering

År	Namn	Varför det är viktigt för översiktsplanens aktualitet	Hur det påverkar översiktsplanens aktualitet
----	------	---	--

Plan- och bygglag (2010:900)			
2018	Förbättrad beredskap för klimatförändringar	Översiktsplanen ska redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade och hur riskerna kan minska eller upphöra	Översiktsplanen behöver uppdateras gällande beredskap för klimatförändringar.
2020	Ändring gällande större attefallshus samt bygg- och rivningsavfall (SFS 2020:589) 9 kap. 4 a § punkt 2 Länk	Storleken på attefallshus ändrades. Ett attefallshus är en komplementbyggnad som får vara maximalt 30 kvadratmeter. Det genomfördes även ändringar när det gäller bygg- och rivningsavfall.	Ändring av attefallshus storlek kan ha en påverkan på det kapacitetsbehov som finns i kommunen gällande vatten och avlopp. Större byggnad kan öka medborgares villighet att bo i attefallshus. Riktlinjer och rekommendationer kring vatten och avlopp, samt en kunskap kring var attefallshus kan etableras behöver tas fram.
2020	Ändring i plan- och bygglagen om planprocesser (SFS 2019:949) Länk	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet då det handlar om planprocesser och inte översiktsplanens innehåll.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Men en nystartad process behöver förhålla sig till nya direktiv.
2020	Översiktsplanens innehåll, mellankommunal samverkan 3 kap. 5 § punkt 6 Länk	Enligt PBL ska kommunen i översiktsplanen redovisa områden som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse. Ändringen gäller bland annat översikts-planering och detalj-planeprocessen. Syftet med ändringar är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Det införs nya bestämmelser om när hela eller delar av översiktsplanen ska anses vara aktuell och upphör att gälla. Kommunen ska anta en planeringsstrategi under de två första åren av varje mandatperiod, alternativt anta en ny översiktsplan under samma period.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet i sig, men reglerar hur kommunernas översiktsplanering ska hållas aktuell. Framtagandet av dessa planeringsstrategi är ett resultat av denna lagändring.

2021	Främja privat initiativrätt vid detaljplaneläggning Länk	Lagändringen rör bland annat privat initiativrätt vid detaljplaneläggning. Kommunen, om det begärs, behöver i ett positivt planbesked redovisa vilket planeringsunderlag som sannolikt kan behövas i planprocessen.	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Däremot behöver översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta och övriga delar vara så aktuella att ett planbesked kan lämnas.
2021	Ändringar med anledning av genomförandet av MKB-direktivet (SFS 2021:785, SFS 2021:786) Länk Länk	EU-kommissionen har framfört synpunkter på hur Sverige har genomfört MKB-direktivet. Enligt direktivet ska det för vissa byggprojekt göras en bedömning av byggprojektets miljöpåverkan innan det kan genomföras. Förslagen innebär flera förtydliganden i PBL och PBF i de regler som anger förutsättningarna för ett så kallat MKB-projekt, det vill säga ett sådant byggprojekt som omfattas av kraven i direktivet.	Bedöms inte direkt påverka översiktsplanens aktualitet, dock påverkar det detaljplaneringen och bör tas hänsyn till i kommunens översiktsplanering för en hållbar samhällsplanering.
Miljöbalken (1998:808)			
2019	Miljökvalitetsnormer för vatten Länk	Förändringar har skett i recipienternas miljökvalitetsnormer som behöver uppdateras i Eda kommuns planeringsunderlag.	De nya miljökvalitetsnormerna behöver tas hänsyn till och inkluderas i kommande översiktsplan.
2024	Övergångsbestämmelse (SFS 2020:75) 7 kap. 18 e § Länk	Avser ändring av landsbygdsutveckling i strandnära lägen.	Kommande översiktsplan bör ta hänsyn till nya bestämmelser kring LIS-områden.
Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter			
2020	Barnkonventionen	Barnets bästa ska komma först vid alla beslut som rör barnet och alla barn har rätt att säga sina åsikter och bli lyssnade på.	Kommande översiktsplan behöver inkludera såväl Barnkonventionen i skrivningar som i framtagningsprocessen.
Förordningar och direktiv			
2018	Förordning om invasiva främmande arter (2018:1939) Länk	Risk för att biologisk mångfald påverkas negativt, därför viktigt att ha kunskap om eventuella invasiva	Bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet. Kan med fördel inkluderas i ett riskavsnitt i kommande översiktsplan.

		arter inom kommunen.	
2021	Dricksvattendirektivet Länk	EU:s dricksvatten-direktiv anger de särskilda krav som ska vara uppfyllda för vatten som är avsett att användas som dricksvatten. Ett nytt direktiv vann laga kraft i januari 2021 och bestämmelserna ska införas i svensk lagstiftning.	Bedöms inte direkt påverka översiktsplanens aktualitet. Men ska kompletteras med i kommande översiktsplan.
2022	Ändring i artskydds-förordningen (2007:845) gällande förbudet att störa fåglar Länk	Störningar som saknar betydelse för att bibehålla eller återupprätta populationen av en fågelart på en tillfredställande nivå omfattas inte av förbudet.	Utökade krav som leder till beskrivningar i översiktsplan, däremot behöver inte artdatabanken redovisas. Behöver tas hänsyn till.